

Espai Natural de les Guilleries-Savassona

Memòria 2021

**Diputació
Barcelona**

**Espai Natural de les
Guilleries-Savassona**

Imatge de la coberta: l'Assemblea General de les Nacions Unides ha designat el 2021 com l'Any Internacional de les Fruïtes i Verdures. A la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, una de les línies bàsiques de la gestió és fer compatible l'activitat agrària amb la conservació dels espais naturals que gestiona. I no tan sols això, sinó que d'antuvi s'ha apostat decididament per fomentar aquestes activitats agràries en els parcs, ara mitjançant ajuts econòmics, ara amb programes específics com el Parc a taula i d'altres, i sempre amb la voluntat de participar en l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible. (Font: Arxiu XPN)

© Diputació de Barcelona

Desembre de 2022

Coordinació i edició: Gabinet de Premsa i Comunicació de la Diputació de Barcelona

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

Índex

Introducció	5
Presentació	5
Notes prèvies	7
1. Dades generals	9
1.1. Figura jurídica, data de creació i normativa d'aplicació.	9
1.2. Administració promotora i raó social	9
1.3. Àmbit geogràfic i administratiu	10
1.3.1. Comarques i municipis	11
1.3.2. Dades de població.	11
1.3.3. Titularitat del sòl	12
2. Òrgans de gestió i participació	13
2.1. Presentació.	13
2.2. Assemblea General del Consorci.	13
2.3. Òrgans de participació.	14
3. Mitjans i recursos.	15
3.1. Personal	15
3.2. Equipaments.	16
3.2.1. Oficina del parc, centres i punts d'informació.	17
3.2.2. Àrees d'esplai	20
3.2.3. Equipaments d'educació ambiental i recerca	22
3.2.4. Itineraris a peu senyalitzats	23
3.3. Material de divulgació i comunicació.	25
3.4. Parc mòbil.	29
3.5. Pressupost	30
4. Principals activitats realitzades	33
El programa d'activitats	33
4.1. Conservació del patrimoni natural i cultural.	34
4.1.1. Activitats de conservació i restauració	34
Realització de treballs forestals de millora per a l'adaptació dels boscos al canvi climàtic (Tavèrnoles)	34
Execució dels treballs del Programa d'acció del conveni de custòdia fluvial de la riera Major (Sant Sadurní d'Osormort i Vilanova de Sau)	35
Treballs d'eliminació d'espècies de flora invasores.	36
Pla de seguiment i recerca	36
Pla d'actuacions sobre espècies invasores	38
Seguiment de la teixeda de l'Espai Natural de les Guillerries-Savassona.	38
Seguiment dels moviments registrats en esquerdes de la cinglera del puig Castellar, a l'Espai Natural de les Guillerries-Savassona	40
4.1.2. Activitats de prevenció i gestió del territori	41
Pla de vigilància i prevenció d'incendis (campanya d'estiu)	41
Pla bàsic de prevenció d'incendis	41

Treballs forestals de prevenció d'incendis a l'entorn de la xarxa viària	
bàscica del parc	42
Prova pilot per la regulació dels accessos a la vall de Sau (Vilanova de Sau) . . .	43
4.2. Desenvolupament sostenible i benestar de la població local	45
4.2.1. Polítiques de foment agrícola, forestal, de serveis i cultural.	45
Subvencions	45
Viu el parc	47
Viu el parc artístic	49
Poesia als parcs	49
4.2.2. Infraestructures i serveis generals	52
Manteniment i arranament de la xarxa viària	52
Senyalització	52
Gestió de residus i recollida d'escombraries	53
4.3. Ús públic i educació ambiental	54
4.3.1. Creació i manteniment d'equipaments	54
Actuacions a la xarxa d'equipaments	54
4.3.2. Activitats d'ús públic, educació ambiental i comunicació	56
Dades de freqüentació.	56
Viu el parc a l'escola	58
Passejades guiades.	60
Coneguem els nostres parcs	60
Col·laboracions amb les escoles pel desplegament del programa educatiu	
Guilleries a l'escola	61
Dia Europeu dels Parcs	61
Viu l'arbre	62
Activitats «Gaudim del parc!»	62
Activitats amb voluntariat a l'espai natural	63
Concurs fotogràfic a Instagram	63
Exposició itinerant de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona	65
Articles de divulgació en revistes locals	66
Foment de l'accessibilitat a l'espai natural	66
Dades web, xarxes socials i aplicacions mòbils de l'espai natural.	68
4.4. Activitats de coordinació i governança	69
4.4.1. Activitats de planificació i participació	69
Programació d'objectius i actuacions. Indicadors d'execució.	69
Reunions de l'Assemblea General del Consorci de l'Espai Natural	
de les Guilleries-Savassona	70
Convenis	71
Relacions externes	72
Coordinació general	72
4.4.2. Activitats generals i de suport	74
Projecte SIGEP	74
Seguiment i control de la normativa	78
Accions formatives, jornades, seminaris i actes organitzats	80
Certificació de compromís amb la sostenibilitat (Biosphere)	80

Introducció

Presentació

El 2021 ha tornat a ser un any marcat per la pandèmia de la COVID-19, i s'ha continuat prioritant el treball no presencial per als col·lectius que la seva feina ho permetia. Els serveis d'informació i atenció al públic s'han anat adaptant a les disposicions sanitàries, de mobilitat i d'afluència als espais naturals, reobrint a mesura que es podien garantir les condicions de seguretat i protecció recomanades.

Les dinàmiques socials han continuat alterades per les restriccions sanitàries i això ha derivat en una necessitat creixent de les persones de buscar el contacte amb la natura i els espais agroforestals.

Aquests canvis han provocat un augment i diversificació més gran de la tipologia d'usuaris que van a gaudir del medi natural a buscar una interacció amb la natura o, simplement, la desconexió de la rutina diària que els ofereix l'entorn on viuen.

Aquesta tendència ascendent en el nombre de persones que visiten els espais naturals fa que els gestors s'hagin de replantejar alguns aspectes dels models de gestió que s'hi desenvolupen, com per exemple, quines activitats d'ús públic es volen fomentar i si cal o no aplicar mesures reguladores a les zones més freqüentades, amb tot el que això comporta des del punt de vista social, local, econòmic, i fins i tot, cultural.

En aquest sentit, cal recordar que uns dels objectius específics de la gestió de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona són la regulació de l'accessibilitat i el control de les activitats de lleure col·lectiu, compatibilitzant-los amb la protecció i conservació del medi natural i paisatgístic, objectius que no es poden assolir plenament sense la participació dels municipis i de les propietats privades de l'àmbit de l'espai natural.

D'acord amb aquests objectius es desenvolupa el Programa d'ús públic de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, dins del qual es duen a terme actuacions destinades a ordenar la freqüentació dels visitants a través de la informació i de l'arranjament d'equipaments i serveis. Per això, enguany s'ha portat a terme un projecte innovador a la zona: una prova pilot de regulació dels accessos a la vall de Sau, concretament a la zona de l'àrea d'esplai del Pantà de Sau.

L'àrea d'esplai del Pantà de Sau es troba en una finca propietat del Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona que, per la seva singularitat i situació geogràfica, històricament és la zona de més afluència de visitants dins de l'àmbit d'aquest espai natural, amb les conseqüències que això comporta: problemes de seguretat ciutadana, degradació de l'entorn, problemes amb els residents, pèrdua de valor del territori com a destinació d'ecoturisme i insatisfacció de la visita i costos associats al manteniment dels espais.

Prèviament a la prova pilot, impulsada pel Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, la Diputació de Barcelona i el Consell Comarcal d'Osona, es va realitzar un procediment de consulta a col·lectius afectats per tal de cercar una solució. Un cop obtinguda l'opinió i perspectives de la gent del territori, es van implementar diverses mesures d'ordenació de l'ús públic: l'establiment d'una **normativa específica, un sistema de reserva prèvia** de les places d'aparcament de l'àrea d'esplai, una millor senyalització, numeració i pintat de les places d'aparcament, l'establiment d'un gàlib per evitar l'accés de caravanes i autocaravanes, i un reforç de la informació amb personal d'informació específic, a la presa de Sau i a l'àrea d'esplai.

Un dels eixos cabdals perquè hagi funcionat amb èxit la regulació ha sigut la informació i conscienciació dels visitants. La funció del personal d'informació ambiental s'ha valorat com a molt positiva, ja que han informat més de 13.000 persones, visitants que en la majoria de casos arriben desconecient l'establiment de la regulació d'accessos i, fins i tot, desconecient que es troben en un espai natural protegit i les bones pràctiques que s'esperen dels usuaris per a la seva conservació.

Amb la regulació s'ha observat una disminució del vandalisme i un augment del respecte entre usuaris, i s'ha pogut gaudir d'una experiència molt més positiva i satisfactòria per part dels visitants. També ha tingut un efecte important en el nombre d'incidències registrades durant l'estiu, amb una disminució de gairebé el 70% d'incidències com acampades, focs a terra, abocaments, i danys al mobiliari i a la senyalització.

Per tant, a partir de l'experiència de la regulació d'accessos portada a terme durant l'any 2021, ara cal decidir què fer de cara a un futur, valorant i plantejant l'estabilització del servei durant les èpoques de més afluència i ajustant els aspectes que cal millorar.

Notes prèvies

Abreviatures

Les abreviatures següents faciliten la presentació de taules i gràfics i són comunes per a tots els espais de la Xarxa de Parcs Naturals. Pot ser que alguna no es localitzi en aquesta memòria.

Abreviatura	Significat
DIBA	Diputació de Barcelona
DDGI	Diputació de Girona
DTE	Direcció Territorial Oriental
DTN	Direcció Territorial Nord
DTW	Direcció Territorial Occidental
FOX	Parc del Foix
GRF	Parc del Garraf
GUI	Espai Natural de les Guilleries-Savassona
MCO	Parc del Montnegre i el Corredor
MSY	Parc Natural del Montseny
MTQ	Parc del Castell de Montesquiú
OASJ	Oficina Administrativa i de Suport Jurídic
OLE	Parc d'Olèrdola

Abreviatura	Significat
OTPN	Oficina Tècnica de Parcs Naturals
OTAT	Oficina Tècnica d'Acció Territorial
OTPAT	Oficina Tècnica de Planificació i Anàlisi Territorial
OTPMIFDA	Oficina Tècnica de Prevenció Municipal d'Incendis Forestals i Desenvolupament Agrari
SDC	Secció de Divulgació i Comunicació
SLI	Parc de la Serralada Litoral
SLL	Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac
SMA	Parc de la Serralada de Marina
SSG	Secció de Suport a la Gestió
UPEA	Unitat d'Ús Públic i Educació Ambiental
XPN	Xarxa de Parcs Naturals

Enllaços

Els enllaços que es troben en diversos punts d'aquest document porten a informació actualitzada en el moment en què es fa la consulta, que no ha de ser, necessàriament, la informació vigent referida a l'any de confecció d'aquesta memòria.

1. Dades generals

1.1. Figura jurídica, data de creació i normativa d'aplicació

Figura jurídica i data de creació

Pla especial de protecció i millora de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, aprovat definitivament per [edicte el 8 de març de 2004](#) (DOGC núm. 4093, de 17/3/2004).

Decret d'aprovació del Pla d'espais d'interès natural

El [Decret 328/1992](#) de la Generalitat de Catalunya, de 14 de desembre (DOGC núm. 1714, d'1 de març de 1993), en el seu annex 1, que relaciona la llista d'espais d'interès natural, n'inclou tres que parcialment estan inclosos a l'àmbit del Pla especial de protecció i millora de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona: Savassona, Collsacabra i Guilleries.

Directives comunitàries en matèria de conservació de la biodiversitat (LICs i ZEPAs)

[Directiva 92/43/CEE del Consell](#), de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres.

[Directiva 2009/147/CE del Parlament Europeu i del Consell](#), de 30 de novembre de 2009, relativa a la conservació de les aus silvestres.

Més disposicions legals d'utilitat per a la gestió d'espais naturals protegits

A banda de les esmentades, també són d'aplicació un conjunt de [disposicions legals](#), tant de caràcter general com sectorial, que s'utilitzen amb freqüència en la gestió d'espais naturals protegits.

1.2. Administració promotora i raó social

Administració promotora

Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, format per la Diputació de Barcelona i els ajuntaments dels municipis de Folgueroles, Sant Julià de Vilatorrada, Sant Sadurní d'Osormort, Tavèrnoles i Vilanova de Sau.

Raó social

Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona

Oficina del Parc

Guilleries, 5

08519 Vilanova de Sau

Tel.: 938 847 888

A/e: en.guilleries@diba.cat / ot.parcson@diba.cat

Web: <https://parcs.diba.cat/web/guilleries>

1.3. Àmbit geogràfic i administratiu

Mapa de l'espai natural

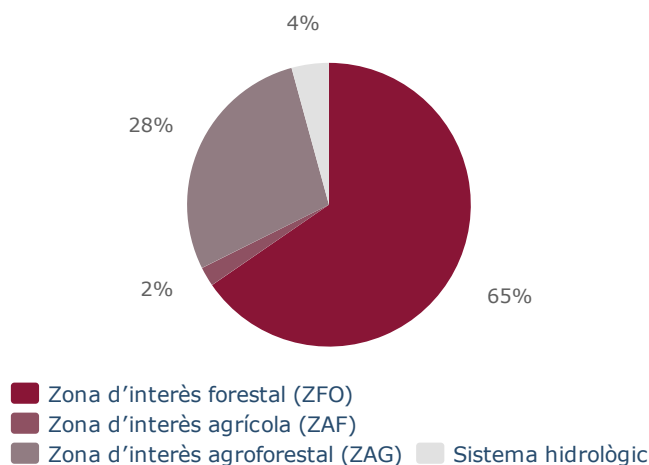
Des d'aquests enllaços es pot accedir al [Mapa de l'informador del parc](#) i al fullet [Benvinguts a l'Espai Natural](#).

Superfície i àmbits normatius

La superfície que gestiona l'espai natural és de 9.437,61 ha, 8.376 de les quals estan compreses en el pla especial i 1.061,61 corresponen a la part dels EIN de Guilleries i de Savassona, dins del terme municipal de Sant Sadurn d'Osormort, que no estan incloses en el pla especial però sí en l'àmbit del consorci.

A l'àrea gestionada pel Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona hi ha part de tres espais naturals inclosos en el Pla d'espais d'interès natural (en endavant, PEIN): Savassona, Collsacabra i Guilleries, que representen 4.337,14 ha.

Àmbits normatius del pla especial	ha (aprox.)	%
Zona d'interès forestal (ZFO)	5.479,61	65,42
Zona d'interès agrícola (ZAF)	186,46	2,22
Zona d'interès agroforestal (ZAG)	2.354,96	28,12
Sistema hidrològic	354,97	4,24
Superfície total	8.376,00	100,00

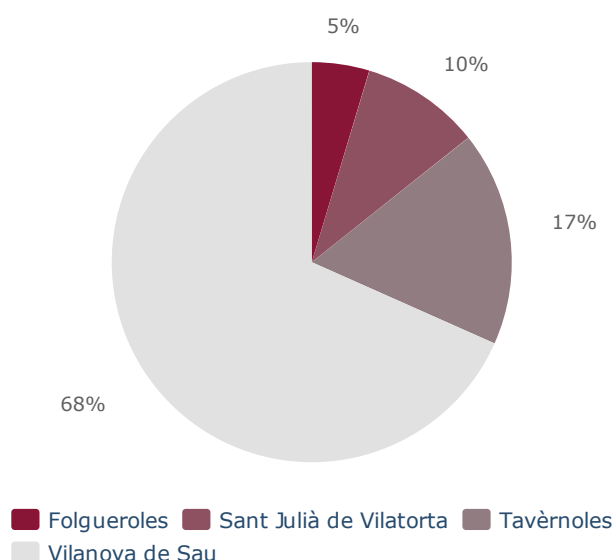

1.3.1. Comarques i municipis

Comarques i municipis de l'àmbit de l'espai natural

El territori gestionat pel Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona inclou superfície de cinc municipis de la comarca d'Osona: Folgueroles, Sant Julià de Vilatorrada, Tavèrnoles i Vilanova de Sau (inclosos al pla especial), i Sant Sadurní d'Osormort (inclòs al consorci, però no al pla especial).

Municipi	Total (ha)	Dins de l'espai natural (ha)	% municipi	% del total del pla especial
Folgueroles	1.047,00	390,00	37,25	4,66
Sant Julià de Vilatorrada	1.594,00	809,00	50,75	9,66
Tavèrnoles	1.876,00	1.453,00	77,45	17,35
Vilanova de Sau	5.884,00	5.724,00	97,28	68,33
Extensió total del pla especial	10.401,00	8.376,00		100,00
Sant Sadurní d'Osormort	3.060,00	1.061,61	34,69	
Extensió total de l'àmbit de gestió	13.461,00	9.437,61		

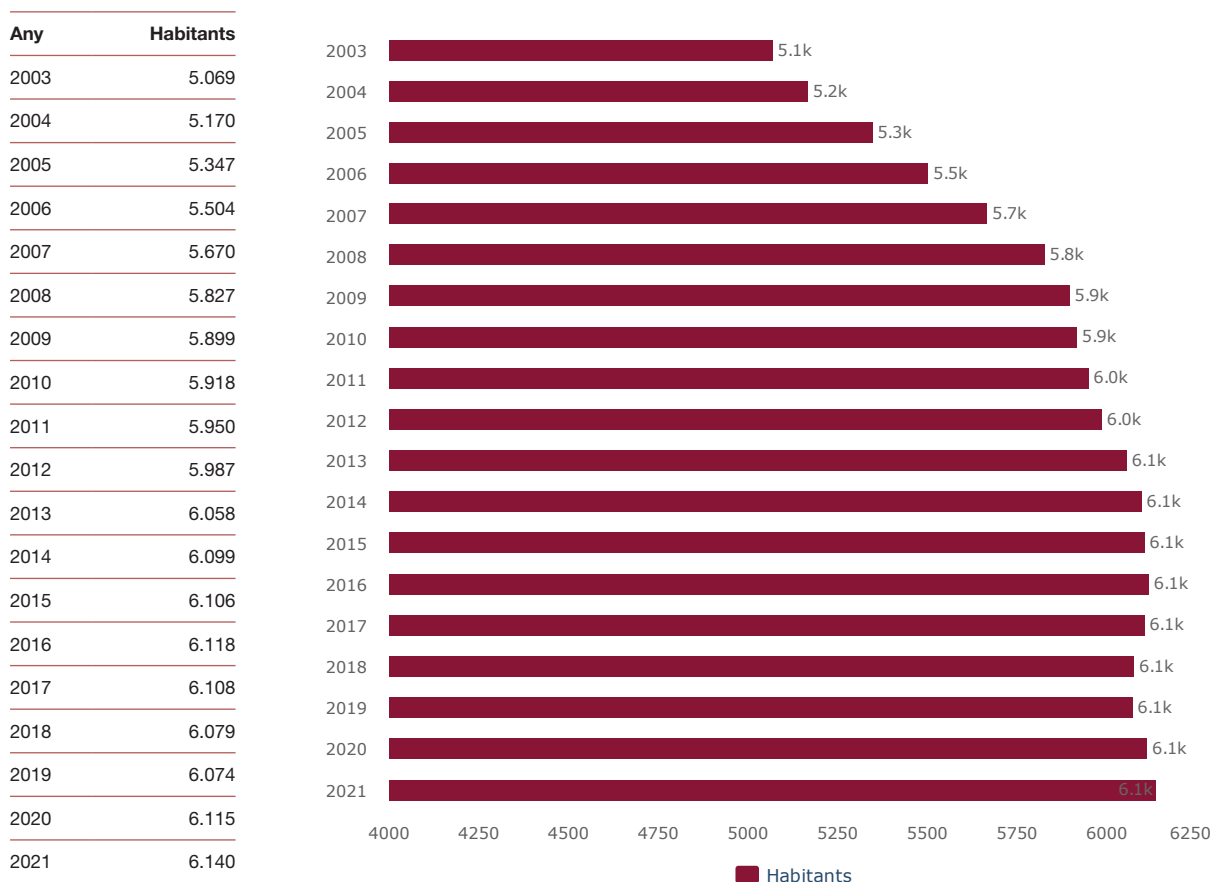
1.3.2. Dades de població

Població dels municipis de l'àmbit de l'espai natural

Habitants dins de l'espai natural (cens any 2020)						
Municipi	Habitants (2021)	Cases	Persones			% per municipi
			Permanent	Temporal	Total	
Folgueroles	2.269	7	12	2	14	3,88
Sant Julià de Vilatorra	3.152	8	7	8	15	4,16
Sant Sadurní d'Osormort	76	23	25	14	39	10,80
Tavèrnoles	329	32	64	19	83	22,99
Vilanova de Sau	314	89	104	106	210	58,17
Total	6.140	159	212	149	361	100,00

Evolució anual de la població total dels municipis de l'àmbit de l'espai natural

Font: Institut Cartogràfic de Catalunya; Idescat, Padró municipal d'habitants

1.3.3. Titularitat del sòl

Titularitat	Ext. (ha)	%
Titularitat pública		0,38
Consorti de l'Espai Natural	7,02	
Ajuntaments	25,29	
Titularitat privada	8.343,69	99,61
Superfície total del parc	8.376,00	100,00

Finques adquirides pel Consorci	Terme municipal	Superfície (ha)	Any d'adquisició	% sobre l'espai natural
Àrea d'esplai de la Font Trobada	Folgueroles	2,53	2001	0,03
Àrea d'esplai dels Vernets de Ca la Marta	Vilanova de Sau	1,79	2003	0,02
Àrea d'esplai del pantà de Sau	Vilanova de Sau	2,70	2015	0,03
Superfície total del parc		8.376,00		

2. Òrgans de gestió i participació

2.1. Presentació

El Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona és l'ens gestor del Pla especial de protecció i millora de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, així com del sòl no urbanitzable del municipi de Sant Sadurní d'Osormort inclòs en l'EIN de les Guilleries i l'EIN de Savassona.

Aquest consorci es va constituir formalment el 21 d'octubre de 1997. Els seus estatuts inicials van ser publicats definitivament al BOP de Barcelona el 21 febrer de 1998, amb una primera modificació el 30 d'abril de 2009 i una segona el 14 de setembre del 2015, havent-se publicat aquesta darrera modificació en el DOGC número 6970, de 6 d'octubre de 2015.

Podeu consultar els [estatuts vigents](#).

Actualment, el consorci està integrat per la Diputació de Barcelona i pels ajuntaments de Folgueroles, Sant Julià de Vilatorrada, Sant Sadurní d'Osormort, Tavèrnoles i Vilanova de Sau.

Per tal de fer efectiva la participació en la gestió de totes les institucions consorciades, el consorci s'ha dotat d'un òrgan executiu, l'Assemblea General, que es reuneix periòdicament. D'altra banda, el pla especial preveu la formació d'una comissió consultiva, que encara no s'ha constituït, com a òrgan de participació de tots els sectors implicats en el desenvolupament i la gestió de l'espai natural.

2.2. Assemblea General del Consorci

L'Assemblea General és l'òrgan superior de govern del consorci, amb capacitat per adoptar les resolucions que consideri escaients per al bon funcionament de l'espai natural.

Funcions

- Impulsar la realització dels programes de desenvolupament del consorci i aprovar el Pla anual de gestió i d'inversions i la memòria anual.
- Aprovar el pressupost i les seves modificacions d'acord amb les bases d'execució.
- Autoritzar i disposar les despeses en matèria de la seva competència i aprovar el compte general, tot assumint les competències que la llei assigna a la Comissió Especial de Comptes, d'acord amb les previsions de la normativa reguladora de les hisendes locals.
- Escollir el president i el vicepresident d'acord amb les previsions estatutàries. Aprovar els reglaments, les ordenances i l'inventari general.
- Ratificar la plantilla i la relació de llocs de treball.
- Validar les bases generals específiques per a l'atorgament de subvencions. Potenciar el coneixement i la coordinació entre institucions i l'entitat.

Presidència

La presidència té atribuïda la màxima representació legal i dirigeix el govern i l'administració del consorci.

La designació de la persona que ha d'ocupar la presidència correspon a l'Assemblea General, que l'escull entre els membres.

A la vegada, l'Assemblea General pot escollir, per majoria simple, un vicepresident, que exercirà, si és el cas, la substitució de la presidència i les funcions i cometes que l'hi delegui.

Gerència

La gerència és l'òrgan d'administració que assumeix la direcció i la coordinació de la gestió del consorci.

Tanmateix, aquesta gestió es durà a terme amb mitjans propis de la Diputació de Barcelona, que designarà entre els seus càrrecs de comandament el que consideri més adient per ocupar el lloc. Es dona compte del nomenament del gerent a l'Assemblea General.

Composició

D'acord amb els **estatuts vigents**, la seva composició és la següent:

- Un representant i un suplent de la Diputació de Barcelona, que els designa lliurement.
- Un representant i un suplent de cadascun dels ajuntaments consorciats, que els designen lliurement.

Presidència

L'alcalde de l'Ajuntament de Vilanova de Sau, l'Il·lm. Sr. Joan Riera Comellas / L'alcalde de l'Ajuntament de Sant Sadurní d'Osormort, l'Il·lm. Sr. Enric Riera Santaaulària

Vicepresident

El diputat delegat de Mobilitat, Espais Naturals i Prevenció d'Incendis Forestals, Sr. Josep Tarín Canales

Gerent

La gerent de Serveis d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona, Sra. Maria Àngels Palacio Pastor.

Vocals

- L'alcalde de l'Ajuntament de Tavèrnoles, l'Il·lm. Sr. Carles Banús Puigvila
- L'alcalde de l'Ajuntament de Sant Sadurní d'Osormort, l'Il·lm. Sr. Enric Riera Santaaulària
- L'alcalde de l'Ajuntament de Vilanova de Sau, l'Il·lm. Sr. Joan Riera Comellas
- L'alcalde de l'Ajuntament de Sant Julià de Vilatorrada, l'Il·lm. Sr. Joan Carles Rodríguez Casadevall
- L'alcalde de l'Ajuntament de Folgueroles, l'Il·lm. Sr. Francesc Xavier Roviró Alemany

Nota: en el cas que durant l'any s'hagi produït un relleu en alguns dels representants, ja sigui per motius derivats de processos electorals o altres circumstàncies, s'indiquen els noms dels representants que ho hagin estat per un període o un altre de temps, separats pel símbol /.

2.3. Òrgans de participació

Els estatuts preveuen la possibilitat de crear un comitè científic assessor i una comissió consultiva, però fins el moment no s'ha creat cap d'aquests òrgans.

3. Mitjans i recursos

3.1. Personal

Personal de l'espai natural

Càrrec	Persones	Adscripció
Director de l'espai natural	Jordi Riera Mora	DIBA
Administrativa	Olga Blasi Pujol	Consorti
Tècnic de suport a la gestió	Martí Comellas Serra	DIBA
Tècnica en ús públic i referent en conservació	Alba Ludevid Sanmartí	DIBA
Personal de guarderia	Xavier Buigas Llobet	Consorti
	Joan Pareja Casals	Consorti
	Jordi Serrabasa Folgarolas	Consorti
	Anna Mimoso Blanch	Consorti
Personal d'obres i manteniment	Esteve Tantiñà Terricabras	DIBA
	Bartomeu Mas Ginesta	DIBA

Nota 1: tp = dedicació a temps parcial (també donen suport a altres parcs)

Nota 2: en el cas que durant l'any s'hagi produït un relleu de persones en algun dels llocs de treball, s'indiquen els noms de les persones que han ocupat el mateix lloc de treball per un període o un altre de temps, separats pel símbol /.

Personal vinculat a les empreses concessionàries d'equipaments

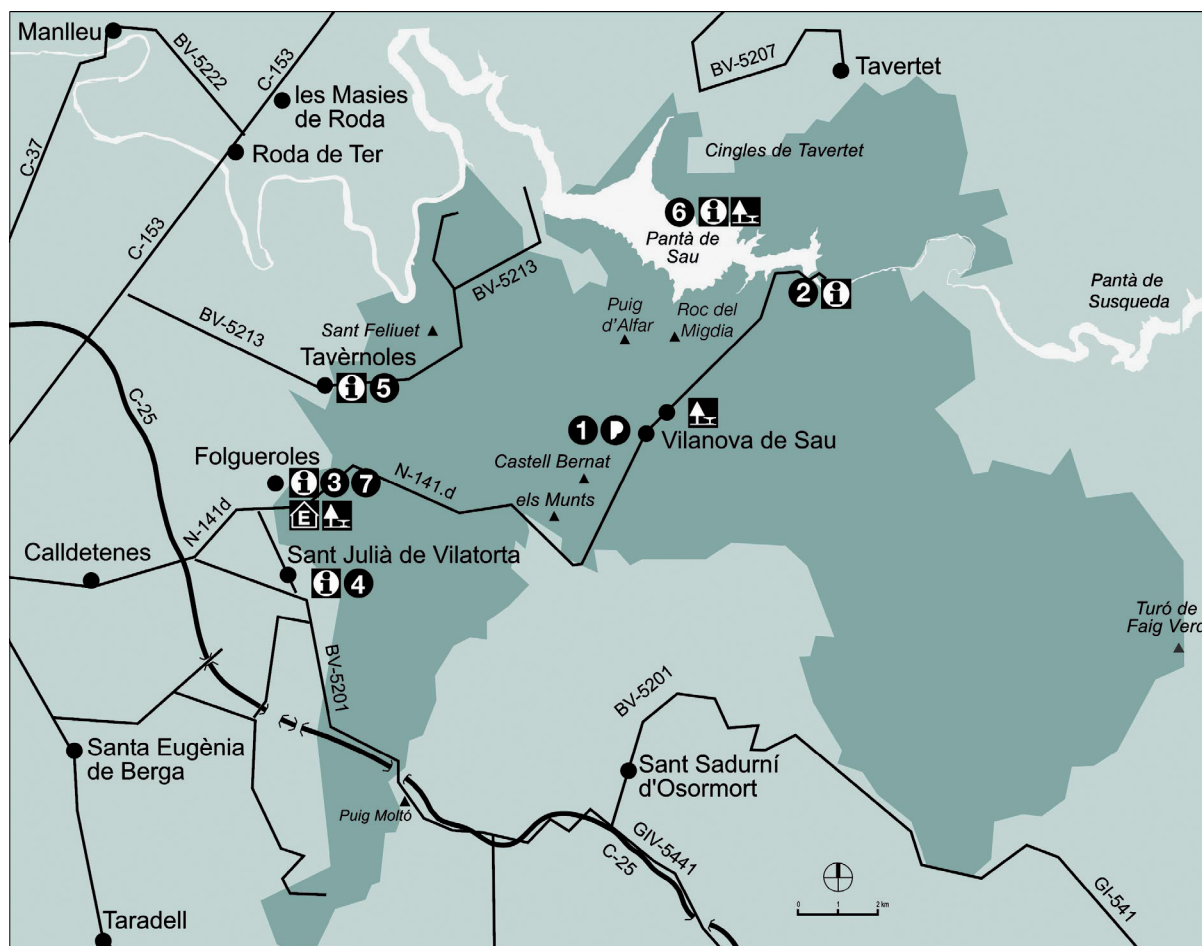
Empresa o programa	Persones
Empresa social TAC Osona	2

Personal vinculat als equipaments gestionats en règim de conveni amb els ajuntaments o altres entitats

Equipament	Persones
Centre d'Informació de Folgueroles	1
Centre d'Informació de Sant Julià de Vilatorrada	2
Centre d'Informació de Tavèrnoles	1
Centre d'Informació de Vilanova de Sau	1
Total	5

3.2. Equipaments

Situació geogràfica aproximada dels equipaments de l'espai natural

Equipaments (clicueu damunt de cada nom per accedir a la informació web)

- 1 [Oficina de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona](#)
- 2 [Punt d'Informació de Vilanova de Sau](#)
- 3 [Centre d'Informació de Folgueroles](#)
- 4 [Centre d'Informació de Sant Julià de Vilatorrada](#)
- 5 [Centre d'Informació de Tavèrnoles](#)
- 6 [Punt d'Informació de l'àrea d'esplai del pantà de Sau](#)
- 7 [Casa Museu Verdaguer](#)

3.2.1. Oficina del parc, centres i punts d'informació

Oficina de l'Espai Natural de les Guillerries-Savassona

Horari: de dilluns a divendres, de 9 a 14 h

Adreça postal

Guillerries, 5
08519 Vilanova de Sau
Tel.: 938 847 888
A/e: en.guillerries@diba.cat

Règim de gestió: conveni

Material accessible: disposa d'una barra direccional o barra de muntanya (és un material de suport per a l'accés al medi natural per part de les persones amb discapacitat visual).

 Oficina de l'Espai Natural de les Guillerries-Savassona

Centre d'Informació de Folgueroles

Horari: de dimarts a divendres, de 10 a 14 h;
dissabtes i diumenges, de 10.30 a 14 h

Adreça postal

Pl. Verdaguer, 2
08519 Folgueroles
Tel.: 938 122 329 / 938 122 054
A/e: en.guillerries.folgue@diba.cat

Règim de gestió: conveni

 Centre d'Informació de Folgueroles

Centre d'Informació de Sant Julià de Vilatorrada

Disposa de material divulgatiu de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona i l'exposició permanent «**Els usos de l'aigua**», una mostra que descriu com l'aigua i els seus usos marcaven l'activitat humana i definien el territori.

Horari: dilluns, dimarts, dimecres, divendres i diumenges: de 10 a 13 h; dissabtes: de 9 a 13 h; dijous tancat.

Adreça postal

Edifici Ca l'Anglada

Plaça Major, 7

08504 Sant Julià de Vilatorrada

Tel.: 938 122 786

A/e: en.guilleries.stjuli@diba.cat

Règim de gestió: conveni

 Centre d'Informació de Sant Julià de Vilatorrada

Centre d'Informació de Tavèrnoles

Disposa de l'exposició permanent «Guilleries-Savassona, a gran escala», amb maquetes de diferents paisatges i elements patrimonials de l'espai natural.

Horari: de divendres a diumenge, de 10 a 14 h

Adreça postal

C/ Montseny, 2

08519 Tavèrnoles

Tel.: 938 122 036

A/e: en.guilleries.tavern@diba.cat

Règim de gestió: conveni

 Centre d'Informació de Tavèrnoles

Punt d'Informació de Vilanova de Sau

Horari: de març a juny i de setembre a octubre, dissabtes i diumenges de 10 a 14 h. Juliol i agost, de dimarts a diumenge, de 10 a 14 h

Adreça postal

Presa de Sau
Ctra. N-141d, km 20
08519 Vilanova de Sau
Tel.: 620 131 211
A/e: en.guilleries.vilano@diba.cat

Règim de gestió: conveni

 [Punt d'Informació de Vilanova de Sau](#)

Punt d'Informació de l'àrea d'esplai del pantà de Sau

Horari: del 12 de setembre al 30 de juny, dissabtes, diumenges, festius i ponts, de 10 a 15 h. De l'1 de juliol a l'11 de setembre, de dilluns a diumenge, excepte dimecres, de 10 a 19 h. Dimecres, tancat.

Adreça postal

Camí del Club Nàutic
08519 Vilanova de Sau
Tel.: 937 430 426

Règim de gestió: concessió administrativa

 [Punt d'Informació de l'àrea d'esplai del pantà de Sau](#)

3.2.2. Àrees d'esplai

Àrees d'esplai de gestió directa

Àrea d'esplai de la Font Trobada

Amb aparcament gratuït, accés adaptat, taules, font d'aigua potable, punt d'inici d'itineraris senyalitzats i punt de recollida selectiva d'escombraries.

Ctra. N-141d, km 6

Folgueroles

 Àrea d'esplai de la Font Trobada

Àrea d'esplai dels Vernets de Ca la Marta

Amb aparcament gratuït, WC, cinc taules, font d'aigua potable, punt d'inici d'itineraris senyalitzats i punt de recollida selectiva d'escombraries. L'aparcament d'autocaravanes no es gestiona de forma directa pel consorci, sinó que està cedit a l'Ajuntament de Vilanova de Sau.

Ctra. N-141d, km 15,5

Vilanova de Sau

 Àrea d'esplai dels Vernets de Ca la Marta

Àrea d'esplai del pantà de Sau

Amb punt d'informació, bar, aparcament gratuït excepte durant l'època de regulació d'accessos (85 places, dues d'elles per persones amb mobilitat reduïda), WC, font d'aigua potable, accés adaptat, set taules de pícnic, zona de jocs infantils, punt d'inici d'itineraris senyalitzats, dues barbacoes i punt de recollida selectiva d'escombraries.

Camí del Club Nàutic Vic-Sau, s/n

 Àrea d'esplai del pantà de Sau

Àrees d'esplai de gestió municipal

Àrea d'esplai de la Damunt

Amb aparcament gratuït, taules i font.

Camí de Folgueroles a Tavèrnoles

 [Àrea d'esplai de la Damunt](#)

Àrea d'esplai de la Font Seca

Amb aparcament gratuït, accés adaptat, tres taules i punt de recollida d'escombraries.

Camí de Can Tordera al pont de Malafigassa

 [Àrea d'esplai de la Font Seca](#)

Àrea d'esplai del parc de les Set Fonts

Amb aparcament gratuït, taules, font, accés adaptat, servei de bar, parc infantil, punt d'inici d'itineraris senyalitzats i punt de recollida selectiva d'escombraries.

Riera de Sant Julià de Vilatorrada

 [Àrea d'esplai del parc de les Set Fonts](#)

3.2.3. Equipaments d'educació ambiental i recerca

Escola de Natura de Sau. Can Mateu

Adreça postal

Escola de Natura de Sau. Can Mateu
Camí del Parador, s/n
08519 Vilanova de Sau
Tel.: 934 744 678
A/e: accc@fundesplai.org

Règim de gestió: privat

Servei de préstec gratuït de material adaptat: bicicletes handbikes, tercers rodes per adaptar a la cadira de l'usuari, dossiers adaptats de rutes de flora i fauna, i barres direccionals per a persones invidents.

 [Escola de Natura de Sau. Can Mateu](#)

Casa Museu Verdaguer

Horari

De dimarts a diumenge i dilluns festius, de 10 a 13.30 h; dimarts tarda de 17 a 19 h; dissabtes de l'1 d'abril a l'1 de novembre, també les tardes, de 17 a 19 h. Obert tot l'any excepte els dies 25 i 26 de desembre i l'1 de gener.

Adreça postal

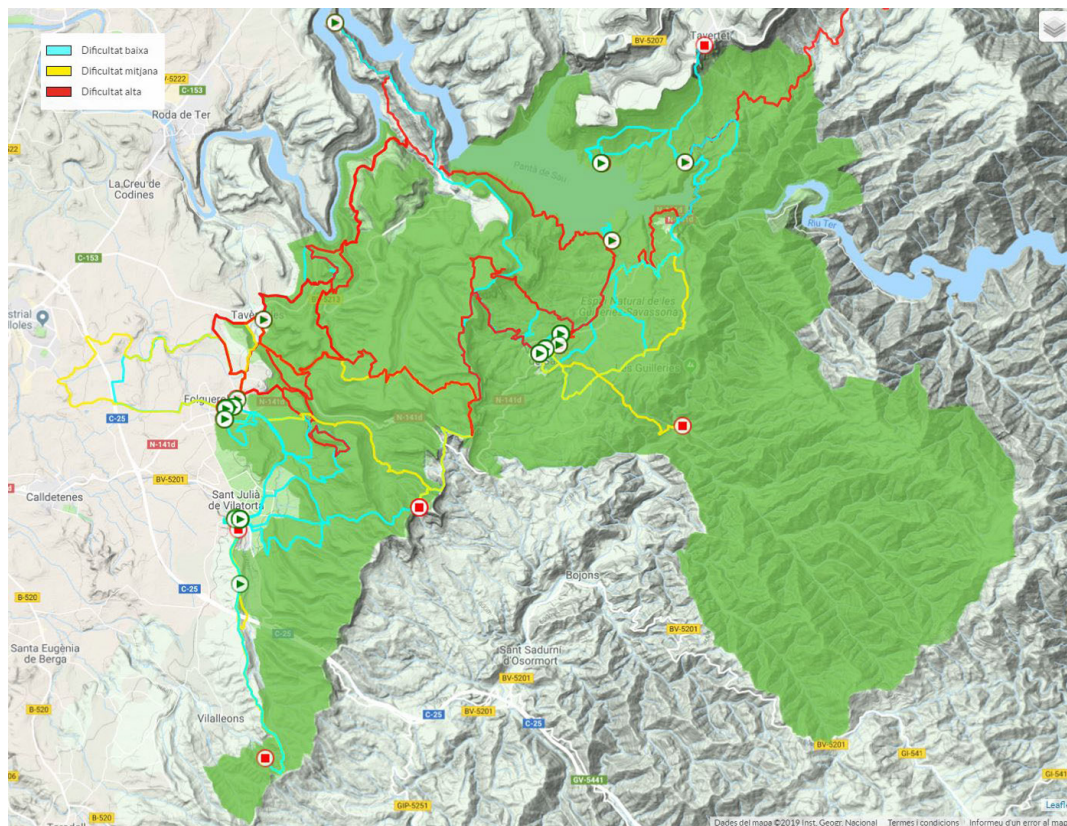
C/ Major, 7
08519 Folgueroles
Tel.: 938 122 157
A/e: info@verdaguer.cat

Règim de gestió: privat

 [Casa Museu Verdaguer](#)

3.2.4. Itineraris a peu senyalitzats

Des d'aquest enllaç podeu accedir al [web interactiu d'itineraris](#) de l'espai natural:

En aquesta pàgina web hi trobareu dues maneres de consultar i fer els itineraris senyalitzats: a través de la plataforma goolTracking i mitjançant la plataforma Wikiloc.

Nom de l'itinerari	Dificultat
GR 2 La Jonquera a Aiguafreda. De Sant Julià de Vilatorrada a Sant Llorenç del Munt	Baixa
GR 2 La Jonquera a Aiguafreda. De Vilanova de Sau a Sant Llorenç del Munt	Mitjana
GR 151 Camins del Bisbe i Abat Oliba. De Sant Julià de Vilatorrada a Folgueroles	Baixa
GR 151 Camins del Bisbe i Abat Oliba. De Folgueroles a Sant Pere de Casserres	Mitjana
GR 151 Camins del Bisbe i Abat Oliba. De Casserres a Vilanova de Sau	Mitjana
GR 151 Camins del Bisbe i Abat Oliba. De Vilanova de Sau a Tavertet	Mitjana
SL-C 94 Ruta de les carboneres	Baixa
SL-C 121 El pont de Malafogassa	Mitjana
SL-C 122 El puig del Far	Alta
SL-C 123 El Casol de Puigcastellet	Baixa
Can Mateu	Baixa
Castell de Bellpuig	Baixa
El torrent del Lledoner	Baixa
La font de la Riera	Baixa
El Puigsec	Baixa

Nom de l'itinerari	Dificultat
La ruta de les masies	Baixa
Sant Feliuet de Savassona	Baixa
Camins de Verdaguer	Mitjana
Domus del Pi	Baixa
Torrent de la Polleda	Baixa

Uns altres senders excursionistes que travessen l'espai natural són el GR 2, GR 151, GR 178, GR 210 i PR-C 40, amb les variants PR-C 40.1 i PR-C 40.2.

GR: sender de gran recorregut de més de 50 km, senyalitzat amb marques blanques i vermelles.

PR: sender de petit recorregut d'entre 10 km i 50 km, senyalitzat amb marques blanques i grogues.

SL: sender local de menys de 10 km, senyalitzat amb marques blanques i verdes.

3.3. Material de divulgació i comunicació

La Secció de Divulgació i Comunicació de la Gerència de Serveis d'Espais Naturals va promoure les publicacions que es relacionen a continuació i que estan vinculades directament amb l'espai natural o indirectament amb la Xarxa de Parcs Naturals. La mateixa secció també gestiona el web, les xarxes socials i les aplicacions mòbils.

A continuació es mostra una relació de les publicacions vigents, editades per la Diputació de Barcelona o el Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona.

Llibres

- **He mirat aquesta terra: Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona**
- **Parcs naturals de Barcelona: un passeig**
- **Parcs naturals pas a pas: Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona**
- **La Xara i el Pau i la Fadrineta de Sau**

Memòries

- **Memòries anuals de gestió del parc**
- **Memòries anuals del programa Poesia als parcs**
- **Memòries anuals del programa Coneguem els nostres parcs**
- **Memòries anuals del Cercle de Voluntaris dels Parcs Naturals**
- **Memòries anuals del programa Viu el parc**

Guies temàtiques i altres documents

- **Guia de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona.** Col·lecció Guies dels parcs, núm. 7. Diputació de Barcelona)
- **Guia de rutes literàries per la Xarxa de Parcs Naturals**
- **Guia de rutes de flora i fauna per la Xarxa de Parcs Naturals**
- **Guia de rutes fotogràfiques per la Xarxa de Parcs Naturals**
- **Guia de rutes i llegendes de la Xarxa de Parcs Naturals**
- **Descobreix el patrimoni arquitectònic dels nostres parcs**
- **Rutes en transport públic per la Xarxa de Parcs Naturals**
- **Joëlette. La natura a l'abast de tothom**

Mapes

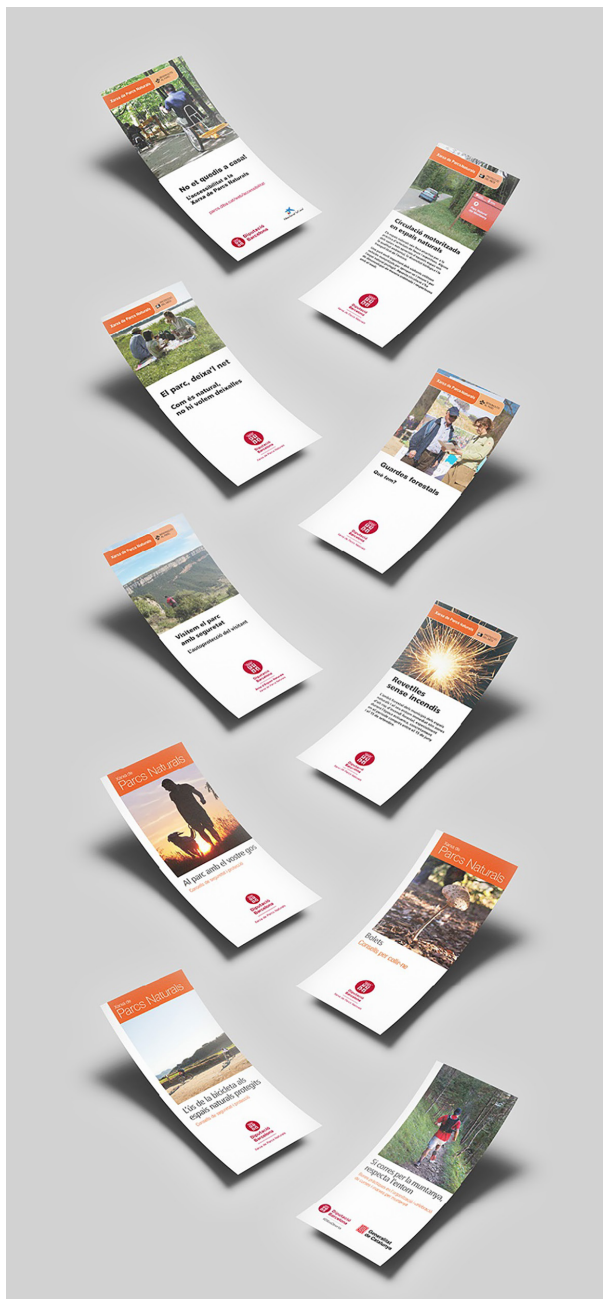
- **Mapa de l'informador de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona** (català, castellà, anglès i francès)
- **Mapa excursionista i turístic. Pedals d'en Serrallonga. Mapa de les Guilleries. 1:40.000. Editorial Alpina**
- **Mapa topogràfic de Catalunya. Les Guilleries-Collsabra. 1:25.000. Editorial ICGC**

Desplegables

- **Benvinguts a l'Espai Natural** (català, castellà, anglès, francès)
- **Xarxa de Parcs Naturals** (català, castellà, anglès, francès i italià)
- **La xarxa de centres de documentació dels espais naturals protegits de Catalunya**
- **Centres de documentació de la Xarxa de Parcs Naturals**

Fulls solts, díptics, tríptics i altres fullets

- Al parc amb el vostre gos
- Bolets. Consells per collir-ne
- Bones pràctiques en curses de muntanya
- Castanyes i castanyedes. Recomanacions
- Centres de documentació
- Cercle de Voluntaris dels Parcs Naturals. Apunta-t'hi!
- Circulació motoritzada en espais naturals
- Com és natural, no hi volem deixaralles
- El paper del personal d'informació
- El parc, deixa'l net
- El senglar. Impacte i precaucions
- El vostre gos i els ramats
- Espai Natural de les Guilleries-Savassona. Exposició itinerant
- Guardes forestals. Què fem?
- La nova app dels parcs naturals. Els parcs a la punta dels dits
- L'ús de la bicicleta als espais naturals protegits
- No et quedis a casa! L'accessibilitat a la Xarxa de Parcs Naturals
- Prevenció dels incendis forestals
- Protecció del verd nadalenc
- Regulació de l'escalada
- Revetlles sense incendis
- Si corres per la muntanya, respecta l'entorn
- Subscriu-te gratuïtament a L'Informatiu dels Parcs
- Visitem el parc amb seguretat
- Viu el Parc, l'espectacle és a la natura

Itineraris senyalitzats

- Itinerari Sant Feliu de Savassona
- Itinerari Camins de Verdguer
- Itinerari Puig del Far
- Itinerari Casol de Puigcastellet
- Itinerari Puigsec

Altres publicacions

3. Mitjans i recursos

- Dia Europeu dels Parcs (cartell)
- Dia Europeu dels Parcs (pancarta)
- **Espai Natural de les Guàrdies-Savassona (1): Espais agrícoles** (col·lecció «Flora i fauna dels parcs»)
- **Espai Natural de les Guàrdies-Savassona (2): Flora i fauna dels boscos i els cingles** (col·lecció «Flora i fauna dels parcs»)
- Experiències Parc a taula
- Passejades guiades
- Poesia als parcs. Lletres i paisatges
- Viu el parc (cartell general)
- Viu el parc (cartell mut)

Exposicions i material audiovisual

Exposició itinerant de l'Espai Natural de les Guàrdies-Savassona

Exposició itinerant formada per deu plafons que mostren, de la mà del personatge de la Fadrineta de Sau –una noia bandolera de les muntanyes de les Guàrdies i Savassona–, els principals valors naturals i patrimonials d'aquest singular espai protegit, amb boscos mediterranis i centreeuropeus, cingleres de roca nua i el pantà de Sau.

S'ha habilitat una **visita virtual 360** que permet enriquir la lectura dels plafons amb diversos enllaços a vídeos explicatius i documentació complementària de caràcter divulgatiu. La filmació s'ha fet a l'Espai Montseny, de Viladrau.

Vídeo «Soc l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona»

Podeu visualitzar el vídeo «[Soc l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona](#)» i altres vídeos de la Xarxa de Parcs Naturals al [canal de YouTube](#).

L'Informatiu dels Parcs

L'Informatiu dels Parcs és el butlletí de divulgació de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Té una periodicitat quinzenal i recull notícies dels dotze parcs que integren aquesta xarxa i d'altres organismes que hi estan relacionats.

Pàgina web de [subscripció gratuïta al butlletí L'Informatiu dels Parcs](#).

Pàgina web de consulta de l'[històric de L'Informatiu dels Parcs](#).

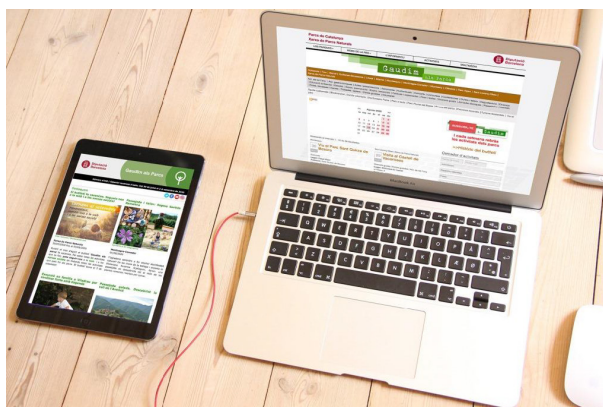

Gaudim als Parcs

Gaudim als Parcs és el butlletí de divulgació de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Té una periodicitat setmanal i recull activitats dels dotze parcs que integren aquesta xarxa i d'altres organismes que hi estan relacionats.

Pàgina web de [subscripció gratuïta al butlletí Gaudim als Parcs](#).

Pàgina web de consulta de l'[històric de Gaudim als Parcs](#).

3.4. Parc mòbil

El parc mòbil del parc es va renovant en funció de l'estat mecànic i de l'antiguitat dels vehicles. Es duen a terme totes les accions necessàries per mantenir i conservar el parc mòbil en les millors condicions tècniques i de seguretat.

L'any 2021 s'ha incorporat un nou vehicle.

Les característiques del parc mòbil del parc són les que podeu veure a la taula següent:

Relació dels vehicles del parc (2021)

Matrícula	Model	Any d'adquisició	Usuari/s	Adscripció
7099 FYS	Pick-up	2007	Guardes	Consorti
2994 GJD	Tot terreny	2008	Tècnic en gestió, obres i serveis	DIBA
6936 GFR	Tot terreny	2008	Guardes	Consorti
8661 HCM	Turisme	2011	Director	DIBA
5960 JHF	Pick-up	2015	Guardes	Consorti
5791 LHF	Turisme	2020	Tècnica d'ús públic	DIBA
0117 GFG	Pick-up	2021	Colla de manteniment	DIBA

3.5. Pressupost

Resum de distribució del pressupost

Durant aquest exercici, el pressupost total destinat a l'espai natural ha estat de **976.679,70 €**. Atès que la superfície de l'espai natural és de **8.376,00 ha**, això comporta una dotació econòmica de **116,60 €/ha**.

Com es pot veure en la taula següent, el còmput del cost repercutit de serveis centrals * (230.525,15 €) representa una quantitat total que implica afegir un 31% al pressupost gestionat per l'espai natural, que ha estat de 746.154,55 €.

D'aquesta quantitat, **376.263,87 €** (un **50%**) corresponen al capítol 1 («Personal»). La resta són el **pressupost operatiu de l'espai natural, 369.890,68 €**, que és la suma dels capítols corresponents a «Despesa ordinària» (cap. 2), «Despeses financeres» (cap. 3), «Transferències» (cap. 4), «Inversions» (cap. 6) i «Transferències per a inversions» (cap. 7).

* Per tal de poder ajustar amb més precisió el cost real que implica la gestió de l'espai protegit, a partir de l'any 2017 s'ha tingut en compte el **cost repercutit** que representa el suport humà i material a la gestió i administració d'aquest espai natural per part dels serveis centrals de la Diputació de Barcelona. Fins ara aquest cost no s'havia comptabilitzat, per raons de complexitat de càlcul, inherents a l'estructura comptable del pressupost d'aquesta corporació, cosa que dificultava el coneixement exacte de la repercussió als diversos espais de la XPN.

L'aplicació d'aquest cost repercutit al pressupost de l'espai natural, amb un criteri de repartiment que té en compte el conjunt de la XPN, permet obtenir una dada de «cost de gestió per hectàrea» de l'espai protegit, molt més acurada i equiparable als valors que s'utilitzen en altres espais naturals i en fòrums nacionals i internacionals, on se solen comparar aquest tipus d'indicadors.

Tot i així, cal tenir present que no deixa de ser una aproximació; ara bé, com es pot veure en les taules i gràfics següents, representa una quantitat global molt important que, en alguns espais, pot arribar a incrementar en més d'un 50% el «pressupost del parc» tal com s'havia expressat en memòries anteriors.

Per tot això, s'ha considerat oportú iniciar un gràfic d'evolució interanual del pressupost que comenci amb el del 2017. Si no, la comparació amb anys anteriors podria interpretar-se erròniament, per la diferència respecte de les xifres que es mostraven abans, en les quals no es computava aquest cost repercutit o, si més no, no es feia amb un criteri homogeni al conjunt de la XPN.

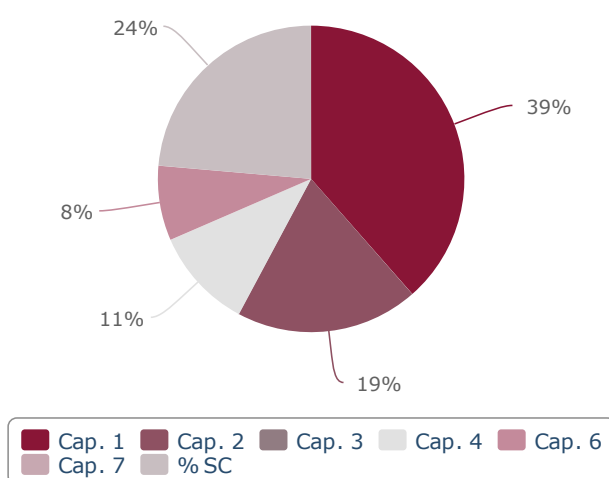
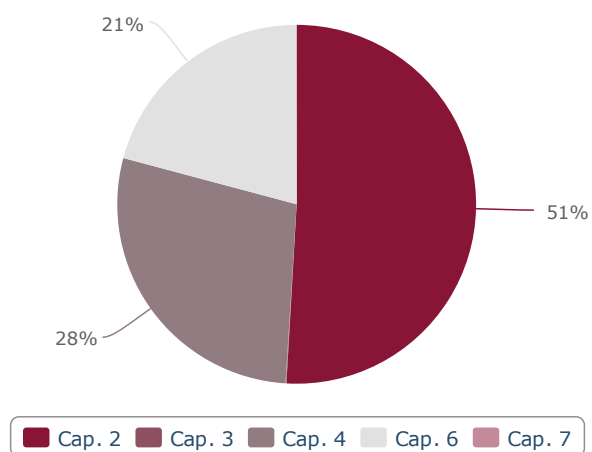
L'aplicació del nou criteri permet expressar amb més aproximació el pressupost «real» destinat a l'espai protegit. No obstant això, a tall de consulta, en les memòries d'anys anteriors es poden trobar els pressupostos interanuals seguint els criteris anteriors.

Distribució per conceptes (2021)

Concepte		Import (€)
Recursos humans de l'espai natural	Cap. 1	1.376.263,87
Despesa ordinària	Cap. 2	188.374,03
Despeses financeres	Cap. 3	226,01
Transferències ordinàries	Cap. 4	104.199,61
Inversions	Cap. 6	677.091,03
Transferències per a inversions	Cap. 7	0,00
Subtotal espai natural		746.154,55
Cost repercutit dels serveis centrals	% SC	230.525,15
Total		976.679,70
Suma de capítols 2 + 3 + 4 + 6 + 7	Operatiu	369.890,68

Imputació de les despeses (2021)

Capítol	Pressupost Consorci	Pressupost DIBA
1	202.849,53	173.414,34
2	161.423,76	26.950,27
3	226,01	0,00
4	104.199,61	0,00
6	61.854,67	15.236,36
7	0,00	0,00
Total	530.553,58	215.600,97

Distribució del pressupost total per conceptes (2021)**Distribució del pressupost operatiu per capítols (2021)**

Ingressos directes

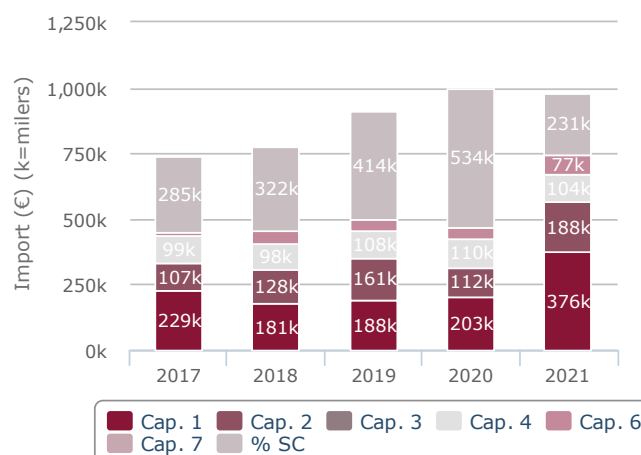
Tan sols es comptabilitzen en aquest apartat els ingressos directes generats per diferents conceptes durant l'any.

Partida	Conceptes dels ingressos (2021)	Total
32900	Taxa reportatges, fotografies i filmacions	1.200,00
34900	Preu públic accés aparcament equipament pantà de Sau	9.946,29
45080	Altres subvencions corrents de l'Administració General	27.290,06
46100	De Diputació de Barcelona	451.728,65
46200	D'ajuntaments del Consorci	13.365,00

Evolució interanual del pressupost

Any	Cap. 1	Cap. 2	Cap. 3	Cap. 4	Cap. 6	Cap. 7	% SC	Total
2017	228.765,45	106.673,99	100,00	98.675,56	16.500,00	0,00	285.145,32	735.860,32
2018	180.735,68	127.917,31	131,40	98.289,20	46.113,78	0,00	321.761,65	774.949,02
2019	187.925,65	160.509,88	200,00	107.978,37	41.000,00	0,00	414.485,96	912.099,86
2020	203.149,53	112.046,19	200,00	109.707,93	41.000,00	0,00	534.370,06	1.000.473,71
2021	376.263,87	188.374,03	226,01	104.199,61	77.091,03	0,00	230.525,15	976.679,70

Evolució interanual del pressupost total per conceptes

Evolució interanual del pressupost operatiu

4. Principals activitats realitzades

El programa d'activitats

Anualment, sobre la base del **Pla d'Acció pel Mandat (PAM)**, dels objectius de gestió del parc, i tenint en compte les propostes dels ajuntaments i de les entitats, s'elabora una proposta de programa d'activitats per tal de preveure les actuacions que s'han d'executar durant l'any perquè es puguin assolir les determinacions del pla especial. Una vegada ha estat sotmesa a la consideració dels òrgans de gestió, i d'acord amb les disponibilitats pressupostàries, es prepara el programa d'activitats definitiu amb el mòdul «SIRGA» del SIGEP (vegeu l'apartat 4.4.2), que es tradueix en el **Pla d'Objectius i Actuacions (POA)** de l'any.

Podeu consultar [el PAM](#) i [el POA](#) del conjunt d'espais naturals de la XPN.

L'esquema general del POA permet agrupar les activitats anuals en quatre grans blocs conceptuals:

Documents de planificació de la gestió

Conservació del patrimoni natural i cultural

Fa referència a totes les actuacions adreçades a gestionar directament el territori, a redactar i executar plans de prevenció d'incendis, a aplicar les mesures destinades a la gestió activa del medi, a contribuir a la conservació del patrimoni natural i cultural, a mantenir el patrimoni públic i a fer el seguiment dels sistemes naturals.

Desenvolupament sostenible i benestar de la població local

Inclou el conjunt d'activitats relacionades amb el desenvolupament socioeconòmic i la millora de les condicions de vida de la població, mitjançant l'establiment de línies d'ajut tècnic i econòmic, i amb la creació i millora d'infraestructures i la prestació de serveis generals. També abraça les accions de caràcter cultural i social que pretenen cohesionar el teixit territorial i la població per mitjà de programes de caràcter cultural i social.

Ús públic i educació ambiental

Recull les actuacions relatives a la creació i el manteniment de la xarxa d'equipaments públics definida pel pla especial i a les tasques directament vinculades a l'ús públic, com ara els plans d'informació i les tasques de difusió, comunicació i publicacions. Aquest epígraf comprèn també un conjunt de propostes adreçades a fomentar el coneixement i el respecte envers el medi. Inclou actuacions que tenen com a objectiu potenciar el funcionament i la qualitat dels equipaments privats d'educació ambiental, així com programes destinats als escolars i al públic en general.

Activitats de coordinació i governança

Inclou les activitats relacionades amb la planificació, el control, el seguiment i l'avaluació de les activitats que es desenvolupen al parc i els aspectes organitzatius relacionats amb la direcció, la participació, l'organització i la formació de personal, l'adquisició de material i el subministrament de serveis, les tasques de representació i les relacions institucionals.

4.1. Conservació del patrimoni natural i cultural

4.1.1. Activitats de conservació i restauració

Realització de treballs forestals de millora per a l'adaptació dels boscos al canvi climàtic (Tavèrnoles)

1. Introducció i antecedents

El pi roig (*Pinus sylvestris*) és l'espècie més afectada pels efectes del canvi climàtic dins l'àmbit de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona. A les darreres dècades, aquesta espècie ha patit un fort estrès hídric que provoca falta de vigor dels arbres adults, problemes en la regeneració natural i mortalitat dels peus debilitats o que creixen en condicions més desfavorables.

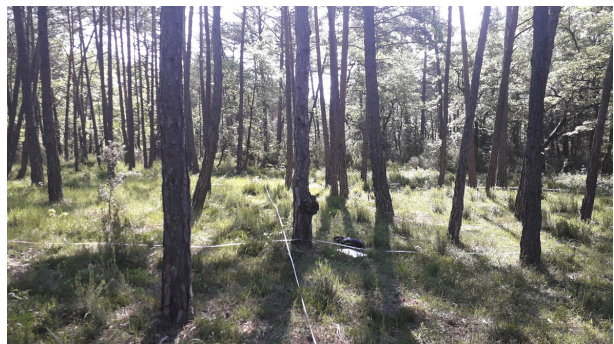
Els models de projecció climàtica actualment disponibles apunten majoritàriament cap a una modificació del règim de pluges, amb una estacionalització i un descens generalitzat de la precipitació anual, a més d'un augment de les temperatures i una intensificació dels períodes de sequera.

Davant d'aquesta perspectiva, els experts opinen que, d'una banda, l'àrea de distribució del pi roig es modificarà a Catalunya i l'espècie es desplaçarà cap a altituds més elevades; i d'altra, es produiran canvis en la composició específica d'aquests boscos i augmentaran les formacions mixtes amb planifolis com l'alzina i el roure i, finalment, seran boscos amb més probabilitat de veure's afectats per plagues i malalties (ja que la situació climàtica més desfavorable provocarà que els arbres estiguin més debilitats), així com per incendis forestals.

Per tant, cal optar per una gestió forestal adaptativa per millorar els hàbitats forestals on creix el pi roig, afavorir l'estabilitat d'aquests boscos i la vigorositat dels arbres més sans, i realitzar actuacions de prevenció de plagues, malalties i prevenció d'incendis.

2. Actuacions: aclarides, tallades i estassades selectives en els boscos de pi roig

Els treballs d'adaptació dels boscos al canvi climàtic recollits al projecte executat milloraran les condicions ecològiques dels boscos de pi roig que creixen a les zones més desfavorables de Tavèrnoles. Amb aquesta finalitat, s'han realitzat aclarides per potenciar els peus dominants i amb més vigor, tallades selectives per potenciar les espècies de planifolis presents, i estassades selectives de sotabosc per disminuir la competència pels recursos naturals i el risc d'incendi.

Les tasques, realitzades per l'empresa **Gestió Forestal Sostenible, SL**, s'han executat en 3,21 hectàrees a la finca el Pou, de titularitat privada, amb un pressupost de 9.680,00 €.

Execució dels treballs del Programa d'acció del conveni de custòdia fluvial de la riera Major (Sant Sadurní d'Osormort i Vilanova de Sau)

1. Introducció i antecedents

A l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona hi ha moltes rieres i torrents que es caracteritzen per dur aigua tot l'any, i per configurar entorns naturals d'especial interès. Al sector sud de l'espai, destaca la riera Major, que prové del Montseny i que és un afluent del Ter. En aquesta riera s'han anat realitzant, durant els darrers anys, diverses actuacions per resoldre problemes de connectivitat del tram fluvial que transcorre dins l'espai natural.

El 2019 es va signar amb l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) un conveni de custòdia fluvial, amb l'objectiu general de treballar per assolir una recuperació ambiental de la riera Major, i es va redactar un programa d'acció per quatre anys, que es desenvolupa en tres línies d'actuació:

- La recuperació de la connectivitat de la riera.
- La gestió i millora de la vegetació autòctona i al·lòctona.
- El seguiment ecològic de fauna, vegetació i paràmetres fisicoquímics de la riera.

2. Actuacions

Durant el 2021 s'han desenvolupat les actuacions següents, definides al programa d'acció:

- Eliminació de les espècies invasores de flora i potenciació dels boscos de ribera.
- Actuacions de control del cranc de riu exòtic.
- Diagnosi de l'hàbitat de la riera i del poblament de peixos.
- Modelització prèvia per observar la resposta hidromorfològica de la riera Major.
- Diagnosi de l'hàbitat de la llúdriga a la riera Major i proposta de gestió.

Les actuacions, amb un pressupost de 110.070 €, s'han iniciat el 2021 i encara s'executaran durant el 2022. Les actuacions executades s'han portat a terme per les empreses Paisatges Vius, Fundació Universitària Balmes, Ecotons, Universitat Politècnica de Catalunya i Fundació TAC Osona. El 80% d'aquest pressupost provenia de la subvenció per actuacions de recuperació de riberes en rius i zones humides, amb acords de custòdia fluvial al districte de conca fluvial de Catalunya, publicada per l'Agència Catalana de l'Aigua, l'ACA.

Treballs d'eliminació d'espècies de flora invasores

1. Introducció i antecedents

L'any 2019 es va fer un treball d'inventari i cartografia de les espècies de flora catalogades com a plantes al·lòctones, és a dir, espècies la presència de les quals en el territori de l'espai natural es deu a una introducció, intencionada o accidental, com a resultat de l'activitat humana. No s'han cartografiat, de moment, les espècies invasores pròpies de l'àmbit agrícola o d'altres ambients.

Aquest inventari ha permès elaborar un Pla d'actuació per a l'eliminació de les espècies al·lòctones més perjudicials per a la flora autòctona. Aquest pla detalla quines són les espècies de flora invasores que s'han localitzat a l'espai natural, on estan localitzades, la importància de la seva presència i quina estratègia es farà servir per retirar-les.

2. Actuacions

Durant el 2021 s'han continuat els treballs d'eliminació de l'ailant (*Ailanthus altissima*), espècie en procés d'expansió, que presenta poblacions locals encara poc esteses i que, per tant, es troba en una fase d'establiment en la qual és factible l'erradicació. Concretament, els tractaments de control es realitzen en nou localitzacions diferents dins l'espai natural.

També s'han continuat els treballs d'eliminació de la mimosa (*Acacia dealbata*), identificada a Sant Romà de Sau, i la figuera de moro (*Opuntia dillenii*), localitzada a diverses zones de cingleres de l'espai natural.

Aquests treballs de control es realitzen, sempre que és possible, amb el personal de manteniment de l'espai natural.

Pla de seguiment i recerca

Des de la posada en marxa del Pla de seguiment i recerca, s'ha recollit informació abundant relativa a paràmetres fisicoquímics, de vegetació i ecosistemes, de fauna, socials i econòmics, i de dinàmica dels processos naturals. El Pla de seguiment i recerca consisteix a determinar indicadors que permetin avaluar l'estat de salut dels ecosistemes més representatius. A més de la feina feta per l'equip tècnic i la guarderia forestal de l'espai natural, s'han encarregat estudis a diferents entitats especialitzades.

Les actuacions principals del 2021 han estat les següents:

Estudis 2021

- Conveni de col·laboració amb l'Institut Català d'Ornitologia (ICO) per a l'execució dels plans de conservació de la Xarxa de Parcs Naturals gestionats per la Diputació de Barcelona
- Conveni de col·laboració amb el Patronat del Museu de Granollers per a l'execució del Pla estratègic de seguiment i recerca per a la conservació del medi natural a la Xarxa de Parcs Naturals (XPN) gestionats per la Diputació de Barcelona (quiròpters, ropalòcers i liró gris)
- Conveni de col·laboració amb l'Associació Paisatges Vius per a la col·laboració en l'execució del pla de gestió del cranc de riu i la custòdia dels hàbitats d'interès a la Xarxa de Parcs Naturals
- Assessorament i tractament de dades en el seguiment de les poblacions d'amfibis a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Programa de seguiment de les poblacions de senglars a la Xarxa de Parcs Naturals gestionat per la Diputació de Barcelona. Temporada 2019-2020 a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Gestió de dades meteorològiques de les estacions locals ubicades dins l'àmbit de l'espai natural
- Seguiment del poblament de peixos de la riera Major (Sant Sadurní d'Osormort i Vilanova de Sau)

Investigació i obtenció d'informació

Incorporació de les dades obtingudes en els programes de seguiment de l'ICO a les bases de dades de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona i integració de les dades al GBIF.

Seguiment ecològic

El treball relacionat amb la conservació, realitzats directament pel personal propi del parc o a través d'empreses o entitats especialitzades, han estat els següents:

- Seguiment estandarditzat de la flora amenaçada (SEFA) i de la flora exòtica l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Pla de gestió del cranc de riu i la custòdia dels hàbitats d'interès a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Els ropalòcers (papallones diürnes) a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Els lirones a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Els quiròpters a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Programa de seguiment de les poblacions de senglars a Catalunya. Espai Natural de les Guilleries-Savassona (temporada 2020-2021)
- Els ocells a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona. Programa de seguiment de l'avifauna mitjançant els projectes SOCC i SYLVIA i seguiment de les tendències poblacionals de rapinyaires a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Col·locació i seguiment de caixes niu
- Els petits mamífers a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona (SEMICE)
- Seguiment de les poblacions d'amfibis i de l'estat de les basses a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Seguiment de coleòpters saproxilics a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Seguiment de la teixeda de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Seguiment i avaluació d'intervencions per a l'eliminació de flora invasora a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Programa de seguiment de les poblacions de la papallona del boix (*Cydalima perspectalis*) a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Estudi de la capacitat de rebrotada del boix (*Buxus sempervirens*) afectat per la papallona del boix (*Cydalima perspectalis*) a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Seguiment de la fenologia de plantes, papallones i ocells per al monitoratge del canvi climàtic en el marc del programa FENOCAT impulsat pel Servei Meteorològic de Catalunya

- Seguiment de l'estat dels prats seminatural a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Seguiment de la presència de nius de vespa asiàtica a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Seguiment del poblament de peixos de la riera Major a l'àmbit de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Seguiment dels moviments enregistrats en esquerdes de la cinglera del puig Castellar a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Dades de la xarxa meteorològica de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Qualitat ecològica dels rius de la província de Barcelona (seguiment CARIMED)
- Seguiment de fonts de l'espai natural
- Seguiment del gat fer i altres mesocarnívors a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
- Diagnosi de l'estat de la llúdriga a la riera Major i propostes de gestió

Per disposar de la informació i resultats d'aquests treballs contacteu amb l'òrgan gestor de l'espai natural.

Pla d'actuacions sobre espècies invasores

La introducció d'espècies es considera la segona causa de pèrdua de biodiversitat en l'àmbit mundial per darrera de la destrucció dels hàbitats. Una gran part del procés d'entrada i establiment de les espècies invasores es deu a les alteracions prèvies causades per l'activitat humana. Aquest procés de transformació de les comunitats naturals rep el nom de **sinantropització** i afavoreix tant l'expansió d'algunes plantes autòctones com de les introduïdes.

Dins el marc de la problemàtica actual de la introducció d'espècies, s'ha realitzat un estudi de base per a la gestió de la flora al·lòctona de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona que permet avaluar els efectes d'aquestes plantes sobre els hàbitats naturals. Els **objectius generals** són:

- Elaborar un catàleg de les espècies al·lòctones que actualment es troben naturalitzades a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona.
- Analitzar les característiques generals de la flora introduïda.
- Avaluar la capacitat invasora de cadascuna de les espècies i les possibilitats de gestió o control.
- Seleccionar les espècies prioritàries pel seu seguiment, control o eradicació mitjançant l'establiment d'un pla de treball per realitzar el control d'aquestes espècies.

Per la redacció d'aquest pla s'ha comptat amb la col·laboració d'una estudiant de Ciències Ambientals de la Universitat de Girona, que ha realitzat les pràctiques mitjançant un conveni amb el consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona.

Seguiment de la teixeda de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona

Martí Comellas i Jordi Riera (Diputació de Barcelona)

Joan Pareja (Consorti de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona)

Introducció

L'espai natural es regula segons el que estableix la normativa del Pla especial de protecció i millora de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona. L'objecte del pla és l'establiment de totes aquelles determinacions i mesures necessàries per a l'adequada preservació, consolidació, dinamització, foment i millora del medi físic, rural (forestal, agrícola i agroforestal) i del paisatge d'aquest entorn, d'acord amb els objectius formulats per aquest pla especial.

Entre aquests objectius principals hi ha el de la conservació de la diversitat d'espècies de fauna i flora silvestres. En aquest sentit, la presència del teix (*Taxus baccata* L.) en el nostre territori és important, atès que les teixedes mediterrànies són boscos molt particulars per la seva escassetat i les condicions ambientals on es troben. El teix és un arbre de gran valor ecològic, estètic, cultural i terapèutic.

Objectius

- Inventariar peu a peu la teixeda més important de l'espai natural.
- Recopilar dades sobre els creixements i la resposta dels peus de teix als treballs silvícoles de millora (reducció de competència) que es realitzaran durant el període 2020-21.

Aquests treballs proposats responen a l'Obj. estratègic 2 (Conèixer la dinàmica dels principals sistemes naturals i factors de canvi del parc), l'Obj. general 4 (Seguir la dinàmica de l'estat dels elements d'interès de conservació prioritària del parc), Obj. operatiu 4.4 (Conèixer l'evolució de l'estat de la flora d'interès) del [Pla estratègic de seguiment i recerca per a la conservació del medi natural a la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona](#).

Mètodes

La superfície de la teixeda estudiada és d'unes 7,5 ha, situades a l'extrem nord-occidental de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, al municipi de Tavèrnoles.

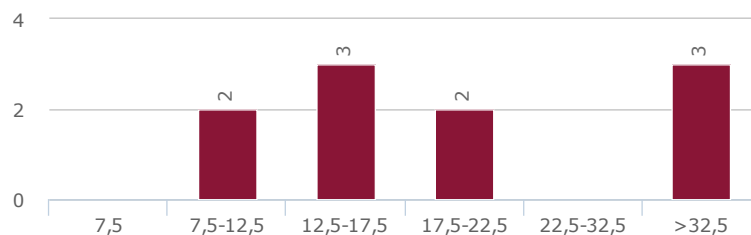
A finals de la tardor del 2018 es van instal·lar quinze dendròmetres. Els peus escollits incloïen teixos de diferents diàmetres i classificats com a dominants i dominats.

La lectura dels dendròmetres es realitza un cop l'any i sempre després del període vegetatiu (és a dir, al període de tardor-hivern), per tal de determinar el creixement de cada peu. Aquestes dades serviran per poder determinar la resposta de cada peu als treballs de millora silvícoles que es realitzaran durant els anys 2020-21.

Resultats

El diàmetre mig dels teixos inventariats és de 22,4 cm. La distribució dels teixos marcats per classes diamètriques es mostra a la figura 1. Durant la tardor-hivern del 2019 es va fer el primer seguiment i obtenció de dades, i a la mateixa època del 2020 i del 2021, el segon i tercer. De moment no hi ha diferències entre les dades preses, atès el poc temps transcorregut des de les actuacions de millora realitzades.

Figura 1. Nombre de teixos marcats per classe diamètrica

Dendròmetre instal·lat. Font: Arxiu XPN

Seguiment dels moviments registrats en esquerdes de la cinglera del puig Castellar, a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona

Martí Comellas (Diputació de Barcelona)

Txevi Buigas, Joan Pareja i Jordi Serrabassa (Consorti de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona)

Introducció

A la tardor del 2018, després d'un episodi de fortes pluges, es va produir una gran esllavissada de roques a la cinglera del puig Castellar, en una zona propera a coll Samedà (Sant Sadurní d'Osormort). L'esllavissada deixa entreveure una important esquerda que podria provocar, en el futur, altres caigudes de pedres de dimensions importants.

Després de fer l'estudi del fenomen amb l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC), es decideix instal·lar un sensor per detectar els moviments de l'esquerda i fer-ne un seguiment. La presa de dades s'inicia el 2019.

Objectius

Recopilar dades sobre el moviment de l'esquerda principal de la cinglera del puig Castellar. Tenir informació per prendre decisions de gestió per disminuir el risc de futures esllavissades.

Aquests treballs proposats responen a l'Obj. estratègic 2 (Conèixer la dinàmica dels principals sistemes naturals i factors de canvi del parc), l'Obj. general 5 (Registrar paràmetres relacionats amb els principals factors de canvi que intervenen al parc), l'Obj. operatiu 5.3 (Conèixer la dinàmica de l'erosió) del [Pla estratègic de seguiment i recerca per a la conservació del medi natural a la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona](#).

Mètodes

El Consorci de l'Espai Natural va adquirir un sensor recomanat per l'ICGC, que va ser instal·lat el mes de maig de 2019 pels tècnics de l'ICGC conjuntament amb personal propi. Mensualment, els guardes de l'espai natural recullen les dades registrades pel sensor, que s'envien a l'ICGC, responsable de fer-ne l'anàlisi i el seguiment.

Resultats

Actualment, s'han recollit les dades de 1.095 dies de mesura de l'esquerda i no s'observa una evolució evident d'obertura. Les principals conclusions a les quals s'arriba a partir de l'anàlisi de les dades són:

- Els moviments mil·limètrics registrats corresponen als efectes de contracció i dilatació de la roca en funció de la temperatura ambient.
- L'oscil·lació estacional és d'uns 3 mm d'amplada entre màxim i mínim.
- Els tres períodes primaverals estudiats han mostrat rangs d'obertura i tancament similars (entre -0,2 i -0,6 mm).
- El mateix ha succeït en els períodes hivernals de màxima obertura (0,6 mm).
- En els dos períodes d'estiu, de mínima obertura registrada hi ha una diferència de 0,6 mm (-1,8 mm el 2019 i -2,4 mm el 2020).

Recollida de dades del sensor instal·lat a la cinglera.
Font: Arxiu XPN

4.1.2. Activitats de prevenció i gestió del territori

Pla de vigilància i prevenció d'incendis (campanya d'estiu)

La campanya del Pla d'Informació i Vigilància contra els Incendis Forestals (PVI) es duu a terme amb l'estreta col·laboració dels ajuntaments i les Agrupacions de Defensa Forestal (ADF). Podeu consultar la pàgina [«Informació general i documents tècnics» del web de l'Oficina Tècnica de Prevenció Municipal d'Incendis Forestals i Desenvolupament Agrari](#).

Les dades publicades a la memòria final de campanya del PVI fan referència a l'anàlisi de les accions de conscienciació, dissuasió d'infraccions, deteccions de situacions de risc, revisions d'infraestructures, protecció del medi ambient, atenció a la ciutadania i també a les relacionades amb la detecció i el seguiment d'incendis forestals de la campanya actual comparada amb les anteriors.

També es poden consultar, de forma oberta i configurable, les [accions dutes a terme durant tota la campanya per l'operatiu PVI](#).

A l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, el dispositiu s'ha organitzat durant el període comprès entre el dia 18 de juny i l'1 de setembre, i consta de 93 unitats mòbils d'informació i 18 punts de vigilància fixa per a tota la província de Barcelona (498.709 hectàrees forestals). S'han reforçat els dispositius del Servei d'Extinció d'Incendis de la Generalitat de Catalunya i el servei de guarderia dels parcs que gestiona directament la Diputació de Barcelona i el dels parcs consorciats.

El camp d'acció de la vigilància a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona s'ha estès, per tercer any, a tot l'àmbit del pla especial, és a dir, els municipis de Folgueroles, Sant Julià de Vilatorrada, Sant Sadurní d'Osormort, Tavèrnoles i Vilanova de Sau. Aquest programa s'ha completat amb vigilància complementària realitzada pels guardes de l'espai natural.

Pla bàsic de prevenció d'incendis

L'any 2007 es va redactar el Pla bàsic de prevenció d'incendis de l'espai natural, que parteix de l'anàlisi del medi i d'aquells factors que cal tenir presents en relació a la prevenció d'incendis. També s'han tingut en compte els plans i les estratègies del conjunt d'agents que concorren en el territori (Plans municipals de prevenció d'incendis, redactats per l'Oficina Tècnica de Prevenció Municipal d'Incendis Forestals i Desenvolupament Agrari de la Diputació de Barcelona, actuacions previstes en els instruments d'ordenació forestal de les finques privades, etc.).

A partir d'aquesta reflexió, s'ha determinat la infraestructura mínima necessària en matèria de prevenció i extinció d'incendis per a l'àmbit delimitat, amb la voluntat de garantir-ne l'estabilitat i així poder assolir la protecció del medi en aquest sector, sense perjudici d'aquelles infraestructures que puguin ser considerades necessàries en altres escales de planejament. El pla té una vigència de deu anys i està en procés de revisió.

En compliment del Pla bàsic de prevenció d'incendis, s'han realitzat treballs anuals de repàs i manteniment del ferm a la xarxa viària principal, tal com es detalla a l'apartat 4.2.2.

Treballs forestals de prevenció d'incendis a l'entorn de la xarxa viària bàsica del parc

1. Introducció i antecedents

La secció de servei és la secció d'un camí lliure de vegetació. El manteniment de la secció de servei té com a objectius disminuir el combustible de les vores de la xarxa de camins inclosa en els plans municipals de prevenció d'incendis, millorar les condicions de seguretat per als vehicles d'extinció i per a la circulació en general i augmentar les condicions d'insolació que afavoreixen el manteniment del ferm dels camins després de les pluges.

2. Actuacions

Els treballs d'execució de la secció de servei consisteixen en la tallada de tota la vegetació arbòria i arbustiva en una amplada d'1,5 metres a banda i banda dels camins, així com la poda de les branques d'arbres que estan en punts més allunyats i que envaeixen aquesta amplada. La vegetació tallada es retira (s'aprofita per a llenyes, fusta o biomassa) o es tritura.

Durant el 2021, no s'han creat noves seccions de servei. S'ha realitzat el manteniment de les creades en anys anteriors, mitjançant tractors amb capçal triturador de martells.

Manteniment de la secció de servei. Font: Arxiu XPN

Prova pilot per la regulació dels accessos a la vall de Sau (Vilanova de Sau)

Regulació de l'ús públic a la vall de Sau

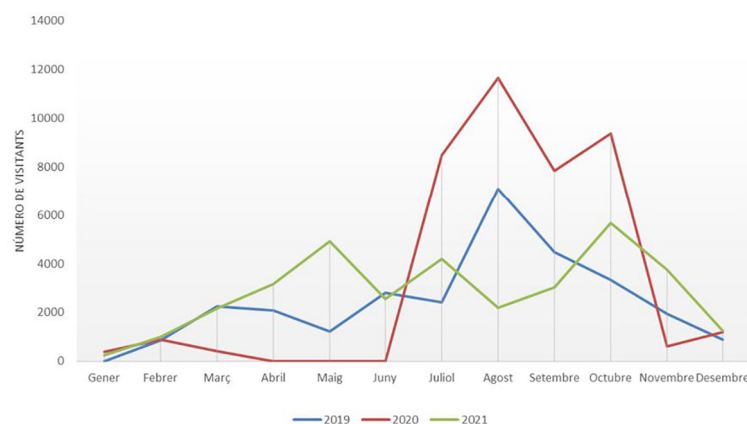
L'àrea d'esplai del pantà de Sau és una finca propietat del consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona que, per la seva singularitat i per la seva situació geogràfica, històricament és la zona de més afluència de visitants dins de l'àmbit d'aquest espai natural, concentrant un nombre elevat d'usuaris durant la majoria de caps de setmana de l'any, dies festius i temporada d'estiu, amb els problemes consegüents per a la bona conservació de l'entorn i la generació d'incidències entre usuaris i residents.

A partir de l'anàlisi de les dades del mètode de càlcul de la freqüentació que aplica l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, des del 2020 es va observar un increment considerable dels visitants als entorns del pantà com a efecte del desconfinament per la pandèmia de la COVID-19. Tanmateix, aquests ja eren punts amb una alta freqüentació de visitants que requerien l'ordenació de l'ús públic per tal de poder conservar el seu valor actual.

El nombre elevat de visitants a la zona estava provocant diversos efectes directes i indirectes sobre les dues zones, principalment:

- Problemes de seguretat ciutadana
- Degradació de l'entorn
- Problemes amb els residents
- Pèrdua de valor del territori com a destinació d'ecoturisme i insatisfacció de la visita
- Costos associats al manteniment dels espais

Visitants a l'àrea d'esplai del pantà de Sau (2019-2021)

Nombre de visitants a l'àrea d'esplai del pantà de Sau els anys 2019, 2020 i 2021.
Font: Arxiu XPN

Consulta al territori

L'any 2021 es va realitzar un procediment de consulta a diferents col·lectius afectats per la situació de la zona per tal de cercar una solució.

Un cop obtinguda l'opinió i perspectives de la gent del territori, es va plantejar una prova pilot projecte de regulació d'accessos a la vall de Sau per tal de poder garantir la seguretat dels usuaris i residents i la conservació del patrimoni natural i cultural de la zona.

Inici de la prova pilot de regulació d'accessos

Aquesta prova pilot fou impulsada pel Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, la Diputació de Barcelona i el Consell Comarcal d'Osona, i va consistir en l'establiment de diverses mesures d'ordenació de l'ús públic: l'establiment d'una **normativa específica**, d'un **sistema de reserva prèvia** per a les places d'aparcament de l'àrea d'esplai del pantà de Sau, d'una millor senyalització,

numeració i pintat de les places d'aparcament, d'un gàlib i d'un reforç de la informació amb personal d'informació específic a la presa de Sau i a l'àrea d'esplai. La prova pilot, amb una inversió de 27.373,09 €, es va portar a terme entre el 20 de juliol i el 12 de setembre i va afectar ambdues ribes del pantà.

Informació i conscienciació dels visitants

La funció del personal d'informació ambiental es va valorar com a molt positiva. Es van informar més de 13.000 persones, donant a conèixer els valors de l'entorn natural, les seves debilitats, les bones pràctiques dels usuaris per millorar i assegurar la seva conservació i gaudir d'una visita de qualitat a l'espai, connectant també amb l'essència natural del paratge. Això va permetre que l'ambient a l'àrea d'esplai del pantà de Sau fos molt més tranquil i respectuós amb l'entorn respecte a estius anteriors. També es va detectar una disminució del vandalisme i un augment del respecte entre usuaris, i es va assolir una experiència molt més positiva i satisfactòria per part del visitant.

Dies de màxima afluència

Durant el període de la prova pilot, s'ha posat de manifest que els caps de setmana (i alguns dijous i divendres del mes d'agost) han estat els dies amb més visitants. En els 52 dies que ha durat la prova pilot, s'ha arribat al nombre màxim de visitants (valor determinat pel càlcul de capacitat de càrrega de l'espai) en 16 dies (31%).

Disminució del nombre d'incidències

La regulació també va tenir un efecte important en el nombre d'incidències registrades durant l'estiu, amb una disminució gairebé del 70% d'incidències com acampades, focs a terra, abocaments, i efectes sobre el mobiliari i la senyalització.

Un projecte de futur

Els impulsors de la prova pilot plantegen l'estabilització del servei de cara a un futur, durant les èpoques de més afluència, i volen ajustar així també els aspectes que requereixen una millora.

Un aspecte que es considera imprescindible en els primers anys de desenvolupament d'aquest servei és la presència del personal d'informació per tal de fer l'acompanyament al visitant que, en la majoria de casos, arriba desconeixent l'establiment de la regulació d'accessos i, fins i tot, desconeixent que es troba en un espai natural protegit i les bones pràctiques que s'esperen dels usuaris per a la seva conservació.

4.2. Desenvolupament sostenible i benestar de la població local

4.2.1. Polítiques de foment agrícola, forestal, de serveis i cultural

Subvencions

El pla especial estableix, entre els seus objectius, compatibilitzar la protecció amb el desenvolupament social, econòmic i cultural de la població de l'àrea d'aplicació del pla. Amb aquesta finalitat, el Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona ha convocat, un any més, les subvencions per al foment de les explotacions forestals i les explotacions agrícoles i ramaderes, la millora dels habitatges i la restauració del patrimoni arquitectònic i les entitats culturals a l'àmbit de l'espai natural.

Consulteu-ne les bases.

També amb aquesta finalitat, la Diputació de Barcelona convoca uns ajuts que es regeixen per les bases publicades oficialment.

El 2021 la Diputació de Barcelona no ha tramitat la convocatòria de les subvencions d'ajuts a particulars per actuacions durant aquest exercici, tal com s'havia estat fent fins ara. Es va mirar d'evitar aquesta decisió fins al darrer moment, però l'alteració de terminis administratius habituals, ja de per si dilatats, provocada per l'evolució de la pandèmia de la COVID-19, ho va fer del tot inviable. Les subvencions a particulars que s'havien d'atorgar el 2020 no van poder ser resoltes fins al desembre i la resolució es va comunicar als interessats i interessades a finals d'aquell mes. Per tant, les actuacions que han estat objecte de subvenció el 2020 s'han dut a terme, en la seva quasi totalitat, al llarg d'aquest 2021.

La gestió tant tècnica com administrativa d'aquests d'expedients s'ha complicat cada vegada més. En la seva tramitació se solapava l'obertura del període de tramitació d'una convocatòria amb els terminis de resolució de l'anterior, un fet que podia allargar tot el procés prop de dos anys naturals.

Aquest desajust, que la COVID-19 no ha fet res més que refermar, va conduir la Gerència de Serveis d'Espais Naturals a prendre la decisió que, enguany, era millor no procedir amb una nova línia de subvencions per actuacions durant el 2021. Per contra, de cara al 2022 es proposarà un augment del pressupost dedicat a aquests ajuts per pal·liar, així, els efectes de la no convocatòria d'enguany. A més, s'eliminarà la restricció que impedia poder demanar una subvenció si se n'havia sol·licitat una altra l'any anterior.

També les bases de les convocatòries de subvencions futures tindran una modificació important, que afecta la durada de l'execució de l'activitat subvencionada. Si fins ara el termini d'execució era d'un any i mig o quasi dos, en la nova convocatòria passarà a ser de només un any natural. Això motiva que la convocatòria que va sortir a finals del mes d'abril del 2021 (el termini d'acceptació de sol·licituds de la qual va acabar a finals de juny) fos resolta a finals de desembre. A partir d'aleshores hi haurà un període d'execució de les obres i actuacions aprovades, que serà del 2 de gener del 2022 fins al 31 de desembre del 2022. El període de justificació ulterior serà del 2 de gener al 31 de març del 2023. Successivament, s'obrirà cada any una nova convocatòria amb un calendari d'execució semblant.

Podeu consultar les [bases de la convocatòria](#).

Les activitats que actualment poden ser objecte d'ajut són les següents:

- Actuacions forestals (AF)
- Actuacions agrícoles i ramaderes (AR)
- Instal·lacions tèrmiques amb biomassa (BM)
- Activitats d'entitats culturals, cíviques i esportives (EC)
- Millora dels habitatges i restauració del patrimoni arquitectònic (HP)

En aquest quadre es pot observar la distribució de les subvencions atorgades per línia (nombre i imports concedits enguany), així com també l'evolució en els darrers anys.

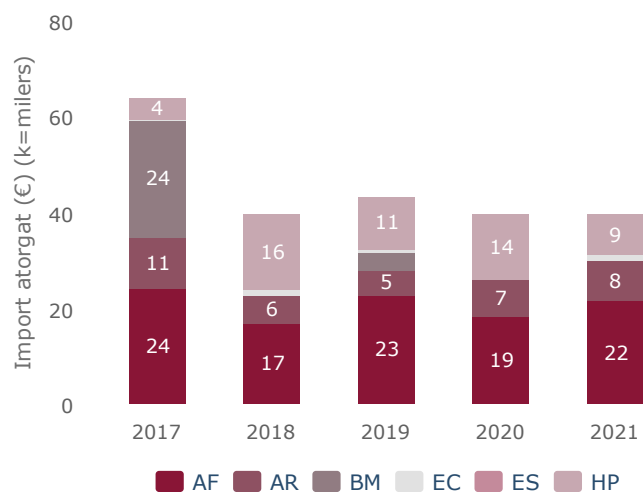
Atès que no hi ha hagut cap subvenció per part de la Diputació de Barcelona, les dades que es mostren corresponen únicament als ajuts concedits amb càrrec al pressupost del consorci.

Distribució de les subvencions sol·licitades i atorgades per línia (2021)

Línia d'ajut	Sol·licitades		Atorgades		% atorgament	
	Nombre	Import (€)	Nombre	Import (€)	Nombre	Import
AF	17	37.665,09	17	21.908,27	100,00	58,17
AR	6	13.198,48	6	8.157,57	100,00	61,81
BM	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
EC	2	1.296,67	2	1.201,04	100,00	92,62
ES	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
HP	7	12.131,52	7	8.731,52	100,00	71,97
Total general	32	64.291,76	32	39.998,40	100,00	62,21

Evolució interanual de l'import atorgat

Línia	2017	2018	2019	2020	2021
AF	24.162,50	16.992,08	23.010,98	18.615,43	21.908,27
AR	10.902,53	5.856,54	5.038,49	7.487,24	8.157,57
BM	24.162,5	0,00	3.556,06	0,00	0,00
EC	500,00	1.000,00	1.000,00	0,00	1.201,04
ES	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
HP	4.434,97	16.151,38	10.950,53	13.897,33	8.731,52
Total general	40.000,00	40.000,00	43.556,06	40.000,00	39.998,40

Viu el parc

Viu el parc. Informació general

Durant l'any 2021 es va continuar desenvolupant aquest programa de caire lúdico-cultural a deu dels dotze espais protegits de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, encara marcat per l'impacte de les mesures de la pandèmia post COVID-19 i les mesures de contenció del virus.

Recordem que el programa es divideix en tres eixos principals. El **primer eix**, un bloc d'activitats (teatre, música, dansa, conferències, espectacles infantils, etc.) ofertes directament per la Diputació de Barcelona als diferents municipis del parc i que es realitzaven en indrets o equipaments proposats pels mateixos ajuntaments.

El **segon eix**, un seguit d'activitats d'abast més general que es realitzen dins l'àmbit del parc: Matinal al parc, Fira d'artesans, Nit d'estels, Poesia als parcs, Concursos de fotografia, etc.

Finalment, hi ha un **tercer eix**, el «**Viu el parc a l'escola**», adreçat als nens i nenes de cinquè de primària de les escoles de cada parc. El contingut d'aquest tercer eix es presenta a l'**apartat 3.2.** d'aquesta memòria.

Cal dir que el programa es duu a terme des de l'any 1992. La primera edició va tenir lloc a Sant Llorenç del Munt i l'Obac, i des d'aleshores s'hi han anat afegint la resta d'espais protegits. En els primers anys es va comptar amb el suport tècnic i econòmic de l'Oficina de Difusió Artística de l'Àrea de Cultura, fins a l'any 2000. En el seu format actual, el programa pot implicar la participació (bé en actes centrals, municipals o en el programa escolar) de 86 municipis dels 100 que abasta la Xarxa de Parcs Naturals.

El programa està dividit en dos lots corresponents al vessant artístic i cultural (Lot 1) i al programa pedagògic (Lot 2). D'ençà el juliol de 2017, i fins al mateix mes de 2021, el programa està gestionat per les empreses FUSIC (Lot 1) i CIMA (Lot 2), que ho fan conjuntament amb un *pool* d'empreses d'educació ambiental: APREN, Quatre Passes i Origenatura. Val a dir que, a banda de la divisió en lots, el programa va poder recuperar el 2017 els actes a tots els municipis dels parcs implicats, ja que així ho requerien els plecs de condicions establerts pel concurs. Així, doncs, tots els municipis que ho han volgut, han gaudit d'algun acte cultural o artístic, tot i que eren de format petit.

El 2021 el pressupost total del programa ha estat de 203.696 €. Aquesta xifra inclou tot el pressupost que hi va destinar la Diputació de Barcelona, que és la suma del pressupost de la Gerència d'Espais Naturals gestionat pels dos concessionaris (Lot 1 gestionat per FUSIC, 105.000 €; Lot 2, gestionat per CIMA [80.000 €]); més el suport dels Consorcis (enguany, només el de Guàrdia-Savassona [1.139,82 €]); i els costos de la difusió del programa (17.556,07 €), tant en suport paper com digital, que també inclou les agendes escolars del parc del Montseny i de Montesquiu.

En el conjunt dels parcs, el programa Viu el parc durant el 2021 va poder programar un total de 151 actes, recuperant una normalitat que la COVID-19 va alterar el 2020. El total d'assistents als actes va ser de 5.906 persones (2.592 en els actes centrals i 2.954 en els actes als municipis), unes xifres que recuperen la tendència d'edicions anteriors. En aquests totals s'hi afegeixen els actes i assistents dels cicles Poesia als parcs, Parcs en concert i Òpera als parcs, que se sumen al programa cultural Viu el parc.

Cal indicar que el programa disposa d'un **web propi** que gestiona FUSIC, on es poden consultar totes les actuacions previstes en el calendari; tant els actes centrals com les actuacions als municipis. Durant el 2021, el **web «Viu el parc»** artístic ha tingut 23.502 visites de 5.406 seguidors, especialment en els mesos de maig-juny i octubre-novembre. El Facebook del programa tenia 2.820 seguidors i, el Twitter, 1.632. El 2022 aquestes dues xarxes seran substituïdes per un compte a Instagram.

Des del curs escolar 2017-2018, el programa escolar compta amb un **web propi** i un blog on poden participar les escoles, gestionats pel concessionari CIMA.

Pressupost global del programa Viu el parc (2021)

Concepte	Import
Matinals i actes centrals	48.710,06 €
Activitats locals	24.624,00 €
Programa escolar (CIMA)	80.000,00 €
Coordinació, assistència tècnica i gestió (FUSIC)	32.805,76 €
Costos de difusió, publicitat i impressió (*)	17.556,07 €
Total	203.695,89 €

(*) Inclou els costos corresponents a la coordinació, disseny i impressió de l'agenda escolar.

Resum del programa Viu el parc a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona (2021)

Edició	16a
Municipis participants / Municipis del consorci	4 / 5
Actuacions als municipis (dels 5 programats)	5
Actes centrals	4
Actuacions als actes centrals (Poesia als parcs)	8
Total d'actuacions al programa	13
Assistents als actes organitzats als municipis	199
Assistents als actes centrals	335
Total d'assistents als actes organitzats per la Diputació	534
Festes escolars (nombre de dies)	3
Escoles participants	3
Aules	4
Alumnes participants	64
Pressupost Viu el parc artístic	12.322,11 €
Pressupost Viu el parc escolar	1.789,83 €
Costos difusió (cartells)	673,95 €

Per a més informació de tot el programa, podeu consultar la [pàgina web del Viu el parc](#).

Espectacle de cloenda amb Caro von Arend. Font: Arxiu XPN

Viu el parc artístic

La **setzena edició** del programa Viu el parc a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona es va realitzar des del 15 de setembre fins al 30 de novembre de 2021. Enguany, tots els actes programats es van poder dur a terme amb les prevencions que els protocols de la COVID-19 marcaven (inscripció prèvia, limitació d'aforaments, ús de mascareta i hidrogel).

Per a l'organització del programa, es va fer una **reunió virtual** amb els ajuntaments de l'espai natural el dijous 13 de maig.

Dins els actes centrals, la **Matinal al parc** es va celebrar, com és habitual, a l'àrea d'esplai de la Font Trobada (el 26 de setembre) i va comptar amb tallers familiars diversos, l'acompanyament musical del grup Swing Tenes Band, una sessió de contacontes sobre Verdaguer amb Caro von Arend i l'actuació final de Fefe i Cia, amb prop de 180 assistents. També es va poder fer l'acte del cicle **Poesia als parcs**, a Sant Julià de Vilatorrada, el 2 d'octubre, amb l'actuació de la Coral Lituània; i la **Nit d'estels** a la mateixa localitat, el 13 de novembre, en el marc de la Setmana de la Ciència.

En total es van dur a terme 9 actes (4 centrals i 5 en els municipis), amb una total **13 actuacions** i una participació de **534 assistents** (335 en actes centrals i 199 en actes locals).

Resum del programa Viu el parc artístic a l'Espai Natural de Guilleries-Savassona 2021

Data	Acte	Població	Actuacions	Assistents
Actes centrals			8	335
26.09.2021	Matinal al parc	Folgueroles	5	180
2.10.2021	Poesia als parcs	Sant Julià de Vilatorrada	2	120
13.11.2021	Nit d'estels	Sant Julià de Vilatorrada	1	35
Actes locals			5	199
1.10.2021	Dos x Quatre - Coral a cappella	Folgueroles	1	80
10.10.2021	En clau de tres - Música amb ànima	Vilanova de Sau	1	30
17.10.2021	La Joglaressa - Taller d'instruments antics	Tavernòles	1	32
13.11.2021	Taller de clauers	Sant Julià de Vilatorrada	1	20
13.11.2021	Taller de construcció de joguines	Sant Julià de Vilatorrada	1	37
Total			13	534

Poesia als parcs

El cicle **Poesia als parcs** és una iniciativa que s'emmarca dins el programa cultural «**Viu el parc**» de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Fins l'any 2020, el programa comptava amb el suport econòmic de la **Institució de Lletres Catalanes**, que assumia el cost del catxet dels poetes participants. Enguany, la Diputació de Barcelona assumeix la totalitat de despeses del programa (programació, coordinació, materials de difusió, assistència tècnica, filmació en vídeo i catxet dels poetes).

La present edició, desenvolupada entre els mesos de maig i novembre de 2021, ha estat la setzena. L'edició ha estat condicionada per un escenari postpandèmic que ha modificat les dinàmiques de producció i consum cultural, tant pel que fa a l'assistència de públic com pels requeriments en l'organització. Finalment s'han pogut realitzar els quinze recitals previstos en un inici, tot i les incidències relacionades amb la COVID-19. Enguany hi han participat el Parc de la Serralada de Marina (29 de maig), el Parc Natural de la Serra de Collserola (6 de juny), el Parc Natural de l'Alt Pirineu (19 i 20 de juny), el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac (3 de juliol), el Parc Natural i Reserva de la Biosfera del Montseny (17 de juliol), el Parc Nacional de l'Illa de l'Alsina (26 d'agost) i Parc de Port del Comte (27 d'agost) a Sardenya, el Parc Natural de la Serra de Montserrat (26 de setembre), l'Espai Natural de les

Guilleries-Savassona (2 d'octubre), el Parc del Montnegre i el Corredor (12 d'octubre), el Parc del Castell de Montesquiu (23 d'octubre), el Parc del Garraf (24 d'octubre), el Parc del Foix (6 de novembre) i el Parc de la Serralada Litoral (14 de novembre). El cicle es pot consultar al [web del programa](#).

Així també, enguany el cicle va tenir un acte inaugural de presentació del programa realitzat el dia 27 de maig al Parc de la Ciutadella de Barcelona, on es va portar a terme un itinerari poètic pels jardins amb la presència de les poetes Juana Dolores, Anna Gas, Laia Maldonado, Paula S. Piedad i Laura Torres.

Seguint amb la iniciativa impulsada en les darreres edicions, enguany el cicle s'ha sumat a la celebració de la commemoració literària de la Generalitat de Catalunya: l'Any Felícia Fuster. Aquesta col·laboració s'ha traduït en la presència de la figura i l'obra de la poeta de la Barceloneta en un recital a la seva ciutat, concretament al Parc Natural de la Serra de Collserola, amb l'espectacle *T'obro la meua veu sota dels núvols* amb les poetes Tònia Passola i Marta Pérez Sierra, la ballarina Aida González i l'acompanyament musical de Valeria Feigan.

Per al disseny i desenvolupament de la proposta, s'ha comptat amb les aliances i complicitats dels diferents territoris implicats. En aquest sentit, hi ha hagut una estreta col·laboració amb les diferents entitats culturals que s'anomenen a continuació: la Fundació Jacint Verdaguer a Folgueroles; el Centre Quim Soler, la literatura i el vi del Priorat; el Centre d'Art i Natura de Farrera; l'Obra Cultural de l'Alguer i el MUHBA Vil·la Joana de Barcelona, així com amb la coordinació amb els ajuntaments dels municipis on han tingut lloc els diferents recitals.

Per últim, amb la voluntat de posar en diàleg la poesia amb altres disciplines artístiques, el cicle ha comptat amb la participació del músics Pol Padrós (trompeta), Aida González (ballarina), Valeria Feigan (multiinstrumentista), Xavi Lloses (piano), Xavier Soler (piano), Pau Roget (cantautor), Biel Colomer (teclats i guitarra), Sandrine Robilliard (violoncel), Bru Ferri (piano), el Cor Lutiana (coral), Jan Garrido (guitarra i veu), Sara Fontán (violí) i Gerard Avellaneda (baix).

En total, enguany han participat al cicle 23 poetes, una companyia teatral, onze músics, dos cantautors i una ballarina contemporània, i als espectacles presencials hi ha assistit un total de 798 persones.

El cost total del programa ascendeix a 26.194,76 €, que contemplen la filmació i edició de vídeos de 13 recitals (9.498,50 €) –visibles al [canal de YouTube del programa](#)–, els costos de l'edició del material gràfic i els costos de gestió. Tots els recitals del programa s'enregistren i es poden veure al canal de YouTube, que enguany ha tingut 56.944 visualitzacions.

Els recitals de Poesia als parcs es filmen en vídeo, i els poemes recitats es poden veure i escoltar a internet, a la pàgina web de la Xarxa de Parcs Naturals i al corresponent [canal de YouTube del programa](#).

Podeu consultar les [memòries de les diverses edicions](#) (al final de la pàgina).

El Cor Lutiana va oferir el dissabte dia 2 d'octubre a la tarda el recital *Lutiana canta a la natura*, una selecció de peces inspirades en poemes al voltant de la flora, la fauna i el paisatge. La proposta s'emmarcava dins el cicle Poesia als parcs. Lletres i paisatges en la seva aturada anual a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona.

El Saló Catalunya de Sant Julià de Vilatorrada va aplegar 120 persones el diumenge 2 d'octubre en el marc del cicle [Poesia als parcs](#), el programa de la Xarxa de Parcs Naturals que proposa un espai de diàleg entre la poesia i el paisatge, la natura i la paraula.

L'arribada del cicle a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona va venir de la mà del Cor Lutiana, una formació coral d'Arbúcies amb més de 20 anys d'història i formada exclusivament per dones. Per a l'ocasió, la formació va estrenar el seu espectacle *Lutiana canta a la natura*, una proposta musical inspirada en poemes vinculats a la natura, la flora i la fauna. La selecció dels poemes es va fer conjuntament amb la [Fundació Jacint Verdaguer](#) amb seu a Folgueroles.

El programa, que va combinar cançons cantades a cor amb la lectura d'alguns poemes, va incloure temes tan coneguts com *L'emigrant* de Jacint Verdaguer, *Damunt de tu només les flors* de Josep Janés amb música de Frederic Mompou o un petit homenatge al *Bestiari* de Josep Carner. El repertori també va incloure adaptacions de cançons tradicionals alemanyes com *Heidenröslein* o britàniques com *The corn song*, i també clàssics catalans com *Muntanyes del Canigó*.

El **Cor Lutiana** compta amb una extensa trajectòria de concerts i actuacions arreu del territori català, amb reconeixements com el tercer premi en la competició de cors femenins del Festival Internacional de Música de Cantonigròs, el juliol del 2015, o el tercer premi en la categoria d'adults del prestigiós Certamen Coral d'Ejea de los Caballeros, a l'Aragó, l'abril del 2017. La formació també va tenir molta presència mediàtica arran de la participació al programa *Oh Happy Day* de TV3, l'any 2015.

El Cor Lutiana al Saló Catalunya de Sant Julià de Vilatorrada. Font: Tramoia Produccions Culturals

4.2.2. Infraestructures i serveis generals

Manteniment i arranament de la xarxa viària

Actuacions de manteniment i arranament de la xarxa viària bàsica

El Pla especial de protecció i millora de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona estableix una xarxa viària bàsica, detallada al Pla de camins, que és el resultat de seleccionar els camins d'ús públic i d'altres que es consideren estratègics per configurar l'estructura bàsica global de l'espai natural. Aquesta xarxa de camins té una longitud total de 135,6 km.

Durant el 2021, es van executar dos projectes d'arranjament de camins de la xarxa. L'empresa encarregada de les obres va ser Exland Excavacions i transports, SL, amb un pressupost de 40.554,36, i es van arranjar 37,3 km de camins repartits en els 5 municipis.

A part d'aquests projectes, des del Consorci també es van fer diverses intervencions d'urgència, destinades a garantir la transitabilitat per la xarxa viària bàsica (tallada d'arbres caiguts, retirada d'esllavissades, arranament del ferm de pistes forestals, etc.). La inversió total realitzada va ser de 1.443,54 €, i les obres van ser executades per l'empresa Excavacions Carrera.

També es va realitzar el manteniment de la secció de servei en un total de 19 km, que va dur a terme Excavacions Rossell amb un pressupost de 7.000 €.

Arranjament del ferm de la xarxa viària. Font: Arxiu XPN

Senyalització

Actuacions d'instal·lació de nova senyalització, manteniment i reposició

Durant l'any 2021 s'ha fet el manteniment de la senyalització dels itineraris existents i de la resta de senyalització que hi ha a l'espai natural, feina que ha suposat una inversió de 13.836,03 € en materials i que s'ha pogut dur a terme gràcies al personal de manteniment i guarderia.

Concretament, s'ha realitzat la substitució del plafó de les masies del pont de Malafogassa, malmès per vandalisme; s'ha instal·lat senyalització per a la regulació d'accessos a les escales dels Foquers; s'ha instal·lat senyalització per a la regulació dels accessos als entorns del pantà de Sau i en altres ubicacions de l'espai natural.

A partir de l'actualització de l'inventari de senyalització existent (pròpia de la Xarxa de Parcs Naturals i d'altres organismes) que es va fer el 2018, es van redactar dues memòries valorades per millorar la senyalització existent i eliminar la senyalització duplicada: la *Memòria de millora de la senyalització de l'àmbit rural del municipi de Tavèrnoles* i la *Memòria de millora de la senyalització de l'àmbit rural del municipi de Vilanova de Sau*, de les quals se'n deriven unes accions a portar a terme.

Senyal instal·lat al camí de la Verneda de Sant Feliu. Font: Arxiu XPN

Gestió de residus i recollida d'escombraries

Contractació d'un servei de neteja periòdica d'espais exteriors

Un dels objectius del Pla especial de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona és realitzar actuacions per disminuir l'impacte paisatgístic de certes activitats, com és la presència de deixalles i abocaments. En aquesta línia, a l'espai natural s'identifiquen uns espais on hi ha un ús públic força abundant i continuat. En aquests llocs s'ha decidit realitzar una tasca periòdica de neteja i retirada de residus durant tot l'any, i de forma més intensa a les èpoques de màxima afluència, per evitar el deteriorament paisatgístic i vetllar per mantenir un bon estat de conservació.

El 2020 es va fer una licitació per quatre anys per realitzar aquesta tasca de neteja periòdica d'espais exteriors a l'àrea d'esplai de la Font Trobada (Folgueroles), l'aparcament de Sant Feliu de Savassona i entorns (Tavèrnoles), l'aparcament del coll de Terrades i entorns (Masies de Roda), el camí del Parador a Can Mateu (Vilanova de Sau), entorns del pantà de Sau i l'àrea d'esplai del pantà de Sau (Vilanova de Sau).

L'empresa adjudicatària del concurs ha estat la Fundació TAC Osona. La inversió realitzada el 2021 en aquest contracte ha estat de 6.618,94 €. Aquestes actuacions de manteniment s'han contractat fins l'any 2024.

Recollida de deixalles. Font: Arxiu XPN

Gestió dels abocaments al medi natural

S'ha coordinat amb els ajuntaments del consorci la retirada d'abocaments al medi natural, amb personal propi (abocaments poc importants) o contractació a empreses externes (en el cas d'abocaments més importants). Durant el 2021 s'ha mantingut la tendència a l'alça del nombre d'abocaments registrats l'any anterior. En total s'han produït 14 incidències per abocaments, que han suposat una despesa total d'uns 1.915 € entre contractació de la retirada dels abocaments de més volum i les taxes de deixalleria.

Abocament de runa a Folgueroles. Font: Arxiu XPN

4.3. Ús públic i educació ambiental

4.3.1. Creació i manteniment d'equipaments

Actuacions a la xarxa d'equipaments

Una de les tasques més importants que es duen a terme a l'espai natural és la de realitzar el manteniment dels equipaments d'ús públic, tant dels de gestió directa com dels que es troben en règim de concessió administrativa. En aquest sentit, cal destacar, tant en manteniment com en inversions, les accions que permeten estar al dia en matèria de legalització d'activitats, les millores encaminades a un millor funcionament des del punt de vista de l'activitat que desenvolupen, i les centrades en ús d'energies renovables i eficiència energètica.

Actuacions de manteniment a les àrees d'esplai

Durant el 2021 s'han realitzat diverses actuacions de manteniment i de millora a les àrees d'esplai gestionades pel Consorci de l'Espai Natural. En resum, aquestes actuacions, realitzades pel personal de manteniment de l'espai natural, han estat:

Àrea d'esplai	Actuacions
Font Trobada	Repàs periòdic de la vegetació
	Repàs de la signatura d'en Verdaguer
	Manteniment de passeres de fusta
	Eliminació d'espècies invasores
	Neteges
Vernets de Ca la Marta	Repàs periòdic de la vegetació
	Manteniment i reposició de plantes als parterres de planta aromàtica
	Plantació d'arbres
	Manteniment del mobiliari de fusta
	Neteges
Pantà de Sau	Repàs periòdic de la vegetació
	Manteniment del mobiliari de fusta
	Millora de la senyalització
	Neteges
Font Seca	Repàs periòdic de la vegetació
	Manteniment del mobiliari de fusta
	Neteges

Treballs de manteniment de camins. Font: Arxiu XPN

Treballs de manteniment: instal·lació de senyalització. Font: Arxiu XPN

Obres de condicionament interior de la sala de reunions a la seu del Consorci (fase 1)

L'edifici on s'han portat a terme les obres allotja la seu del Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, construït el 2009, de planta rectangular de 12 m x 8 m i superfície construïda de 96 m² per planta.

Consta de planta baixa i primera, i està construït sobre una fonamentació correguda i amb uns tancaments perimetrals a la planta baixa a base de murs de contenció de formigó armat i de fàbrica de maó ceràmic amb la corresponent càmera aïllant. A la primera planta, els tancaments són de maó ceràmic i càmera aïllant. La coberta està formada per un encadellat sobre biguetes pretensades i teula àrab, formant pendent a dues aigües. Les dues plantes es comuniquen interiorment per una escala i per un petit muntacàrregues.

A la planta baixa s'ha configurat una nova distribució i s'ha condicionat l'espai fins ara destinat a garatge-magatzem, ja que aquesta funció s'ha traslladat a un altre immoble. La nova distribució permetrà diferenciar una zona destinada a serveis de personal que es completa amb unes sales de vestidors, i una zona administrativa que inclou una sala de reunions i que articula la circulació amb l'escala de comunicació amb la primera planta.

La sala de reunions esdevé una estança de dimensions àmplies, que permet adoptar funcions que requereixin més ocupació, ja sigui per a consells plenaris o bé com a aula de formació. La ubicació de la sala permet, si cal, un ús independent de la resta de l'edifici, sense interferències, i s'ha habilitat una segona porta arran de l'entrada directa del carrer des d'aquesta planta baixa. Els finestrals de la façana s'han equipat amb cortines tipus *screen enrotllables*, i el tancament lateral amb l'escala es cobrirà, en una segona fase, amb una bateria d'armaris a tota altura per a reserva d'arxiu i dipòsit de material i equips.

Les obres les ha executat Jordi Sanglas Pujol i han tingut un cost de 31.191,66 €.

Estat de la planta baixa abans de les obres. Font: Arxiu XPN

Estat final de la planta baixa convertida en sala de reunions després de les obres de reforma. Font: Arxiu XPN

4.3.2. Activitats d'ús públic, educació ambiental i comunicació

Dades de freqüentació

El Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona recull dades del nombre de visitants que reben els centres i els punts d'informació del parc, així com del nombre de persones que visiten dos dels espais més freqüentats del parc: l'àrea d'esplai del pantà de Sau, a Vilanova de Sau, i la zona de Sant Feliuet de Savassona, a Tavèrnoles.

a) Nombre de visitants dels centres i punts d'informació

Fins l'any 2016, l'espai natural rebia una mitjana de 9.500 usuaris a l'any. A partir del 2017 hi va haver una disminució de les visites als centres d'informació i el 2021 es van comptabilitzar 7.092 persones (veure taula 1).

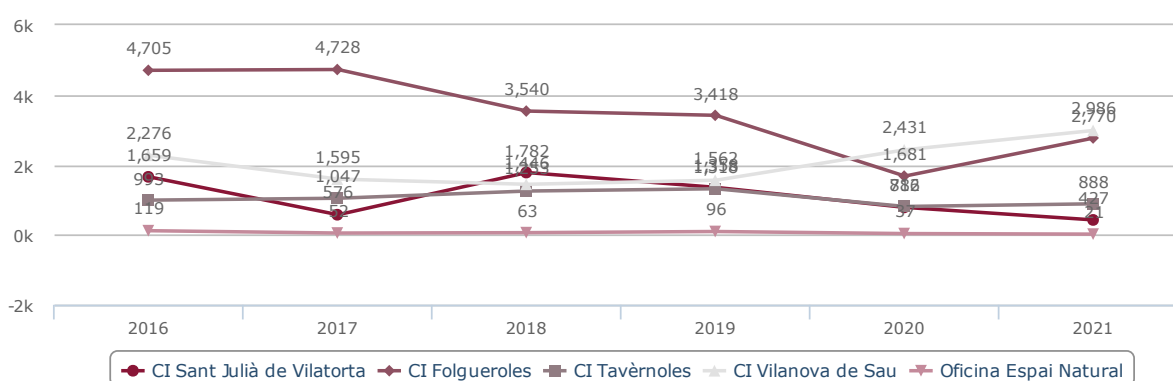
Taula 1. Nombre total de visitants per any a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona

Any	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Visitants	9.633	7.946	8.021	7.709	5.747	7.092

Si observem les dades per cada centre d'informació, enguany el nombre de visitants ha pujat respecte a l'any anterior, amb un lleuger ascens als centres d'informació de Folgueroles i Vilanova de Sau (veure figura 1). Aquest ascens és degut al fet que les restriccions per la COVID-19 ja es van aixecar gairebé en la seva totalitat durant l'any 2021 i això va provocar un augment dels visitants en alguns centres d'informació.

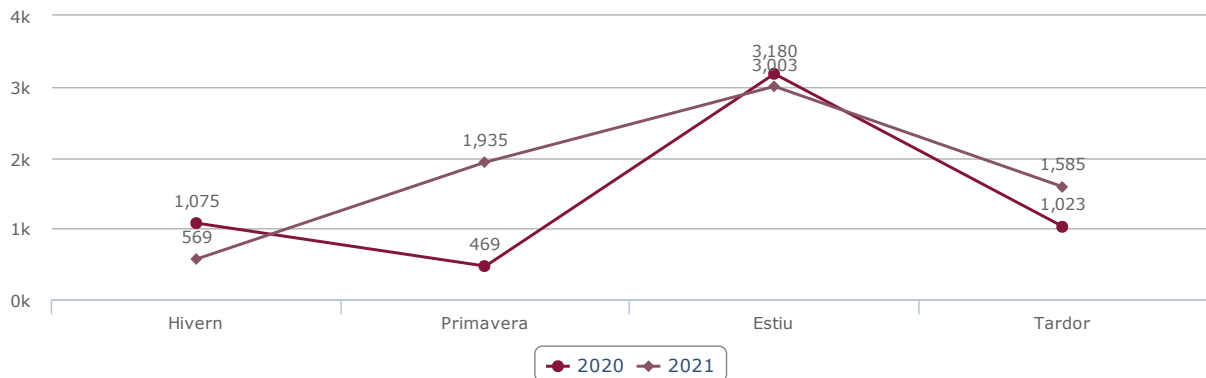
L'estiu és l'estació on augmenta el nombre de visitants, principalment al Centre d'Informació de Vilanova de Sau, on es concentren la majoria dels visitants que visiten la zona del pantà de Sau. A la primavera també hi ha hagut més visitants que l'any anterior degut a l'aixecament de les restriccions per la COVID-19 (veure figura 2).

Figura 1. Evolució del nombre de visitants per any i centre d'informació a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona

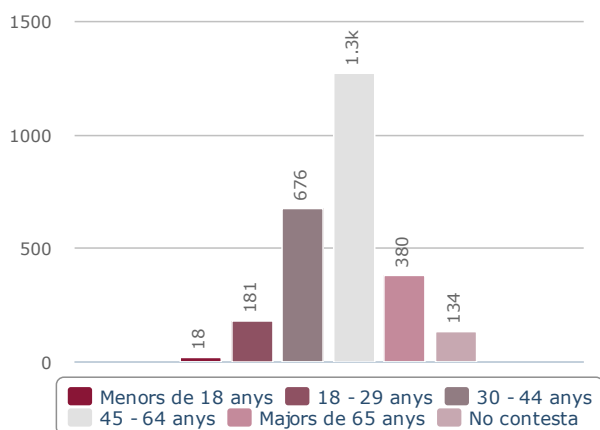
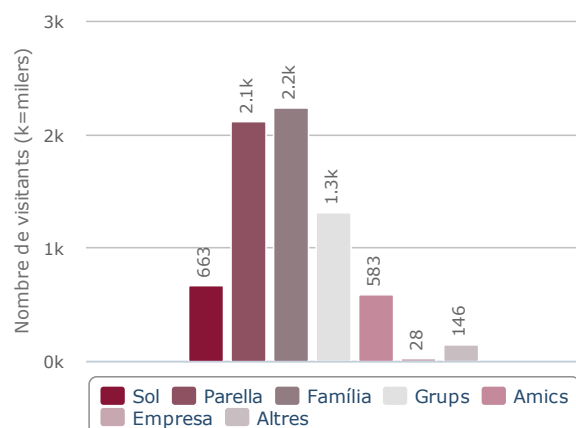
Taula 2. Nombre de visitants per estació a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona (2021)

Estació	Hivern	Primavera	Estiu	Tardor
Visitants	569	1.935	3.003	1.585

Figura 2. Visitants per estació de l'any a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona. Anys 2020 i 2021

Tipologia i edat dels visitants

Les dades recollides durant el 2021 mostren que els usuaris de l'espai natural pertanyen majoritàriament al grup d'edat d'entre els 45 i 64 anys i venen principalment en família o en parella. A les figures 3 i 4 es pot observar la distribució en funció del grup d'edat i amb qui viatgen.

Figura 3. Grups d'edat dels visitants**Figura 4. Tipologia de visitants**

Procedència i interessos de l'usuari

Pràcticament la totalitat dels visitants de l'espai natural són catalans i passen pels centres d'informació principalment per demanar informació general de l'espai natural, amb motiu de festes populars, fires o mercats municipals, per fer senderisme o per fer visites al patrimoni cultural.

b) Nombre de visitants a la zona del pantà de Sau i a la de Sant Feliuet de Savassona

El 2018 es va iniciar la implantació a l'espai natural d'un mètode de càlcul que pretén establir un procediment per fer una estimació de la freqüentació (nombre anual de visitants). Se segueix el mateix mètode que s'està implantant a la resta de parcs de la XPN, amb l'objectiu de poder tenir dades comparables entre anys i espais.

Per a l'aplicació d'aquest sistema cal determinar un factor de càlcul que s'obté del recompte de cotxes que es fa en punts d'accés rellevants de cada parc. En el cas de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, s'ha triat l'aparcament de l'àrea d'esplai del pantà de Sau (Vilanova de Sau) i l'aparcament de Sant Feliuet de Savassona (Tavèrnoles).

Durant el 2021 s'ha continuat amb la presa de dades del nombre de visitants d'aquests dos espais. Tanmateix, aquestes dades s'han vist alterades per l'efecte de les restriccions relacionades amb la pandèmia de la COVID-19. Tot i això, s'ha registrat una petita disminució del nombre de visitants de l'àrea d'esplai del pantà de Sau respecte l'any anterior.

Vist l'augment de la freqüentació que hi va haver durant el 2020, enguany s'ha iniciat una prova pilot de regulació dels accessos de la vall de Sau durant els mesos de juliol i agost.

Viu el parc a l'escola

El programa Viu el parc a l'escola és la línia educativa del programa Viu el parc que s'adreça principalment als alumnes de **5è curs de primària de les escoles públiques** que es troben dins l'àmbit territorial d'algun dels espais naturals protegits que conformen la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona (XPN) i està impulsat i subvencionat per la Diputació de Barcelona. Els ajuntaments dels municipis als quals pertanyen les escoles poden fer-se càrrec, totalment o parcial, si així ho consideren, de les despeses de l'autocar que ha de transportar els alumnes a la jornada festiva celebrada al parc.

Fases:

- Primera fase: treball previ a l'aula conduït per un educador/a ambiental.
- Segona fase: celebració d'una jornada festiva als espais naturals protegits.
- Tercera fase: treball posterior que pretén ser el recull del coneixement adquirit durant les dues primeres fases.

Finalitats:

- Dinamitzar, preservar i divulgar el patrimoni natural i cultural de la Xarxa de Parcs Naturals.
- Afavorir la presa de consciència de la problemàtica mediambiental.
- Fomentar i promoure el sentit de pertinença de la població local a l'espai natural protegit.
- Experimentar una nova via d'aprofundiment en la funció didàctica i lúdica dels espais protegits.

El Viu el parc a l'escola **és un programa inclusiu** i ofereix material de suport per a infants amb necessitats especials integrats en centres escolars ordinaris, de tal manera que puguin realitzar les activitats juntament amb la resta del grup. Alguns d'aquests materials són: cadires tot terreny per infants amb mobilitat reduïda, recursos olfactius i tàctils per a nens i nenes cecs o amb discapacitat visual, entre d'altres.

Igualment, el Viu el parc a l'escola és un programa **adaptat, que ofereix activitats dirigides específicament a centres d'educació especial (CEE)** del territori. El 2021 va tenir lloc una primera prova pilot dins de l'àmbit del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, amb activitats i recursos de suport desenvolupats conjuntament per l'equip educatiu del programa amb l'assessorament de les mestres d'educació especial de l'escola Crespínell, de Terrassa. Aquest treball ha donat lloc a una proposta de programa molt valuosa i flexible, que es pot adaptar a les necessitats i característiques dels centres d'educació especial que sol·liciten participar en el programa.

El material disponible es pot consultar al web [Accessibilitat a la Xarxa de Parcs Naturals](#).

Per a més informació, podeu consultar el web [Viu el parc a l'escola](#).

Participants (2021)

Municipi	Escola	Nombre de grups	Total d'alumnes
Folgueroles	Mossèn Cinto	2	38
Sant Julià de Vilatorrada	Bellpuig	1	21
Vilanova de Sau	Les Roques	1	5
Total	3	4	64

<https://youtu.be/TVuxJ8OtDE0>

<https://parcs.diba.cat/web/viuelparcescola/el-joc>

Cliqueu a la imatge per anar al joc

Passejades guiades

El programa anual «Passejades guiades» són sortides que s'adrecen a un públic general i familiar que permeten conèixer, a través del guiatge d'experts coneixedors del territori, el ric patrimoni natural i cultural dels espais naturals de la Xarxa de Parcs Naturals. Hi ha sortides d'observacions nocturnes, d'aus migratòries i aus nidificants, sortides dedicades al paisatge geològic, a la fauna i la flora, i sortides de descoberta del patrimoni construït i de la petjada de l'home en el territori.

Podeu consultar tota la informació al [web de Passejades guiades](#).

L'Espai Natural de les Guilleries-Savassona participa per primera vegada en el programa «Passejades guiades» de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Per a aquest primer any, us proposem 10 passejades que tenen per objectiu ajudar a conèixer millor el patrimoni natural i cultural dins del seu àmbit, posar-lo en valor i fomentar-ne la conservació.

Data	Nom de la passejada	Municipi/s per on transcorre
28/02/2021	Ibers, ausetans i el Casol de Puigcastellet	Folgueroles
28/03/2021	Sau amb ulls d'ocell	Vilanova de Sau
25/04/2021	Madrones i lilitons. Llegendes de vora l'aigua	Folgueroles
23/05/2021	Anem a buscar bolets... de pedra!	Sant Julià de Vilatorrada
27/06/2021	Descobrim les Guilleries	Vilanova de Sau
25/07/2021	Resplendors de l'alba. Ruta geològica amb la poesia de Jacint Verdaguer	Folgueroles-Tavèrnoles
22/08/2021	Ruta d'éssers fantàstics a Tavèrnoles	Tavèrnoles
19/09/2021	Flora i fauna en la ruta cap a Malafigassa	Vilanova de Sau
24/10/2021	Fem d'investigadors per descobrir els secrets del bosc!	Vilanova de Sau
28/11/2021	Ruta de l'aeròdrom	Sant Julià de Vilatorrada

Coneguem els nostres parcs

El curs 2020-2021 s'ha realitzat la 39a edició del programa Coneguem els nostres parcs, que ha pogut desenvolupar les seves activitats amb normalitat després del gran impacte de la pandèmia de la COVID-19 al curs anterior.

Des de la Secció de Divulgació i Comunicació de la Gerència de Serveis de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona s'ha portat a terme la gestió global del programa, mentre que l'organització i la prestació de les tasques docents ha anat a càrrec de l'empresa Lavola Anthesis, mitjançant un contracte de serveis. Enguany el pressupost executat ha estat de 76.367,50 € (IVA inclòs).

Aquest programa s'adreça a les escoles públiques i concertades de la província de Barcelona, concretament als alumnes i professors de sisè curs d'educació primària, amb l'objectiu de donar a conèixer els espais protegits de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona.

Aquest és, altrament, un programa que compta amb suport municipal. En aquest sentit, s'ofereix un ajut econòmic als ajuntaments participants en el programa per finançar el transport escolar el dia de la sortida al parc. Aquest ajut procedeix d'un fons de prestació a través del Catàleg de Serveis de la Diputació de Barcelona, que aquest 2021 ha suposat el finançament de fins a un 60% de les despeses dels ajuntaments en la contractació dels autocars. L'import total atorgat ha estat de 59.994 € que han servit per cobrir el transport de 6.648 alumnes de 65 municipis.

El Coneguem els nostres parcs és un programa accessible i que presta atenció a la diversitat de l'alumnat. Consta d'una primera fase a l'escola, que té com a finalitat donar informació sobre la Xarxa de Parcs Naturals i introduir els principals conceptes teòrics que després tindran una aplicació pràctica durant l'itinerari pedagògic guiat de la segona fase. La sessió la condueix el professor/a o tutor/a del centre amb el suport dels recursos i materials educatius recollits al web del programa i que es poden preparar a través d'un entorn de formació digital de la plataforma web. En centres d'educació especial

i en aquells considerats de màxima complexitat, aquesta sessió es fa presencialment a l'aula i està conduïda per un educador/a ambiental. En aquesta primera fase han participat 723 alumnes de 21 escoles classificades com a màxima complexitat de 12 municipis.

La **segona fase** del programa consisteix en un itinerari pedagògic guiat per un espai natural de la Xarxa de Parcs Naturals, dinamitzat per un monitor/a especialista en medi ambient. Enguany hi han participat 6.648 alumnes de 176 escoles d'un total de 65 municipis.

Durant el 2021, el web **Coneguem els nostres parcs** ha tingut 3.427 visites.

Enguany, a l'itinerari de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona no s'hi ha inscrit cap escola. L'entitat encarregada de les tasques de monitoratge és Aprèn. Serveis Ambientals SCCL.

Col·laboracions amb les escoles pel desplegament del programa educatiu Guilleries a l'escola

L'any 2018, des de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona es va plantejar, a les escoles de dins del seu àmbit, engegar un projecte amb la seva col·laboració i amb l'objectiu d'acostar els valors del parc a la població local i, especialment, als més petits.

El 2019 es va treballar en un primer esborrany de les fases que requeriria la implementació del projecte, i es va preguntar a les escoles pels continguts de medi que treballen amb els alumnes, per tal de poder encaixar al màxim el projecte amb les necessitats i particularitats de les escoles.

Durant el 2020, degut a la pandèmia de la COVID-19, el projecte no va poder progressar i únicament quan les restriccions ho van permetre es van poder fer algunes sessions puntuals a les escoles, amb empreses col·laboradores, per tal de mantenir aquest contacte dels alumnes amb el patrimoni natural i cultural de l'espai natural.

Durant el 2021 s'ha continuat col·laborant amb les escoles pel desplegament del programa educatiu «Guilleries a l'escola».

Dia Europeu dels Parcs

Cada any la Xarxa de Parcs Naturals commemora el Dia Europeu dels Parcs, el 24 de maig, oferint activitats gratuïtes a l'entorn d'aquesta data, en la qual, el 1909, es van declarar els primers parcs nacionals europeus a Suècia.

Enguany, l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona ha ofert dues activitats:

- Bugada de contes a Vilanova de Sau, el dia 29 de maig. Hi han participat 23 persones.
- Acció formativa sobre geologia a l'espai natural: anem a buscar bolets de pedra a l'entorn de Sant Julià de Vilatorrada. Hi han participat 23 persones.

Bolet de pedra (Sant Julià de Vilatorrada). Font: Arxiu XPN

Cartell divulgatiu de l'activitat Bugada de contes a Vilanova de Sau. Font: Arxiu XPN

Viu l'arbre

El 19 de març de 2021 s'ha celebrat la 10a edició de la festa «Viu l'arbre» a l'àrea d'esplai de la Font Trobada amb els alumnes de 6è de primària de l'escola Mossèn Cinto de Folgueroles. Amb aquesta activitat s'han plantat a tota la zona diferents espècies arbòries.

Recepció de l'escola i explicació de l'activitat (març de 2021).
Font: Arxiu XPN

Plantació d'arbres a la Font Trobada a l'edició anterior (març de 2021).
Font: Arxiu XPN

Activitats «Gaudim del parc!»

L'Espai Natural de les Guilleries-Savassona ofereix periòdicament, dins del programa «Gaudim del parc!», activitats gratuïtes per donar a conèixer els valors del patrimoni natural i cultural de l'espai natural.

Durant el 2021 s'han organitzat tres activitats, que són les següents:

Caminada i taller participatiu: diàlegs amb la natura

Caminada i taller de creacions artístiques de *Land Art* (amb elements trobats a la natura), efímeres i respectuoses amb la natura a l'entorn de l'Alzina de la Vall.

Lloc: Alzina de la Vall (Sant Julià de Vilatorrada)

Data: 13 de juny de 2021

Caminada i taller fotogràfic d'insectes

Caminada i taller fotogràfic d'insectes als entorns de Tavèrnoles.

Lloc: Centre d'Informació de Tavèrnoles

Data: 18 de juliol de 2021

A la recerca d'espècies invasores

Passejada a l'entorn de La Damunt i taller de reconeixement d'espècies invasores.

Lloc: La Damunt (Folgueroles)

Data: 16 d'octubre de 2021

Land Art. Font: Arxiu XPN

Caminada i taller fotogràfic d'insectes. Font: Arxiu XPN

Activitats amb voluntariat a l'espai natural

Cercle de Voluntaris dels Parcs Naturals

El **Cercle de Voluntaris dels Parcs Naturals** (CVPN) és un projecte de participació i sensibilització ambiental obert a totes les persones usuàries de la Xarxa de Parcs Naturals. Amb aquest objectiu principal d'educació ambiental i d'enfortiment dels vincles entre la ciutadania i els nostres parcs, el CVPN promou i vehicula la participació voluntària en el manteniment i gestió dels espais protegits.

Podeu consultar les [memòries anuals d'activitats del CVPN](#).

L'any 2021, membres del Cercle de Voluntaris dels Parcs Naturals van realitzar una actuació a l'Espai Natural de les Guillerries-Savassona:

Acció: eliminació d'espècies invasores a la zona de Collsamedà

Data: 22 de maig

Lloc: Vilanova de Sau

Participants: 20 persones

L'Espai Natural de les Guillerries-Savassona va acollir dues jornades formatives corresponents al pla de formació contínua del Cercle de Voluntaris. El personal del parc va fer l'acollida dels grups, els va donar la benvinguda i els va fer una petita introducció al parc.

Seminari: Identificació i hàbitat dels ocells de la XPN

Jornada: Coneguem els Ocells de la Xarxa de Parcs i els seus hàbitats

Lloc: Can Mateu. Vilanova de Sau

Dates: 20 de novembre i 11 de desembre

Participants: 42

Concurs fotogràfic a Instagram

Objectius i participants

Per tal de posar en valor l'espai natural des de diferents vessants com són la flora i la fauna, el paisatge, el patrimoni cultural i les bones pràctiques de respecte i conservació de la biodiversitat, s'organitza des de l'estiu de 2019 un concurs de fotografia a través de la xarxa social Instagram.

El concurs s'adreça a majors de 18 anys i enguany es va establir el període de 15 de juliol a 15 de setembre, ambdós inclosos.

Categories

Aquest any es va establir només una categoria pel concurs:

- **Temps de silenci i respecte: viu l'essència de l'espai natural:** imatge que representi l'essència de l'espai natural o qualsevol activitat realitzada dins de l'àmbit de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona que compleixi amb les recomanacions de respecte al patrimoni natural i cultural i amb les persones que viuen, treballen i visiten l'espai natural (<https://parcs.diba.cat/web/guilleries/-consells-i-regulacions>). Etiqueta #silenciENG21.

Premis

Els premis que es van concedir a la categoria van ser:

- Primer premi: paquet d'activitats per a dues persones al centre de visitants Mas la Riba.
- Segon premi: entrada i dinar per a dues persones al monestir de Sant Pere de Casserres.

Primer premi. Autor: Joan Homs

Segon premi. Autora: Mayte Cortina

Exposició itinerant de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona

Un dels objectius de gestió dels parcs de la Xarxa de Parcs Naturals és la divulgació i sensibilització vers el públic visitant dels valors del patrimoni natural i cultural que els parcs han de protegir i conservar. En aquest sentit, les exposicions itinerants són un element clau en aquest procés de divulgació i sensibilització ambiental.

L'any 2016 es va dissenyar una exposició itinerant del Parc de la Serralada de Marina que ha tingut un notable èxit i que segueix itinerant entre diferents equipaments del parc i d'altres espais propers. Atès l'èxit assolit i l'acceptació general per part del gran públic que ha suposat la seva itinerància, s'ha replicat el model seguint la mateixa línia, estructura i materials en una **exposició itinerant per a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona**.

La itinerància de l'exposició durant el 2021 ha estat:

- De l'1 al 10 de gener de 2021, a la Sala Polivalent de Seva.
- Del 12 de gener al 5 d'abril de 2021, al Museu del Ter de Manlleu.
- Del 7 al 19 d'abril, a l'Institut Escola Mossèn Cinto de Folgueroles.
- Del 21 d'abril al 31 de maig de 2021, al Centre d'Informació de Vilanova de Sau.
- Del 2 al 29 de juny de 2021, a la Biblioteca Antoni Pladevall i Font de Taradell.
- Del 1 de juliol al 31 d'agost de 2021, al Centre d'Informació de Vilanova de Sau.
- Del 2 de setembre al 29 de novembre de 2021, a la Biblioteca Joan Triadú de Vic.
- Del 30 de novembre al 31 de desembre de 2021, al Parador de Sau.

Exposició a la Biblioteca Joan Triadú de Vic.
Font: Arxiu XPN

Exposició al Museu del Ter de Manlleu. Font: Arxiu XPN

Articles de divulgació en revistes locals

L'Espai Natural de les Guilleries-Savassona col·labora de forma periòdica amb les revistes municipals del seu àmbit, mitjançant la publicació d'articles de divulgació sobre aspectes relacionats amb la gestió, la conservació o l'ús públic de l'espai natural.

Durant el 2021 s'han escrit diversos articles per a les següents revistes locals dels municipis de l'espai natural:

- Revista municipal «La Falguera», de Folgueroles.
- Revista municipal «Vilatorta», de Sant Julià de Vilatorrada.
- Revista municipal «La Rella», de Tavèrnoles.
- L'informatiu municipal de Vilanova de Sau.

EL NOSTRE ENTORN

Regulació de l'accés de vehicles a la vall de Sau

Aquest estiu s'ha iniciat, per primera vegada, la regulació d'accés de vehicles a la vall de Sau, a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, per tal de poder garantir la seguretat dels usuaris i residents i la conservació del patrimoni natural i cultural de la zona. La prova pilot s'ha realitzat entre el 20 de juliol i el 12 de setembre i ha afectat ambdues ribes del pantà.

L'àrea d'esplai del pantà de Sau, per la seva singularitat i per la seva situació geogràfica, concentra actualment un elevat nombre de visitants durant la majoria de caps de setmana de l'any, dies festius i temporada d'estiu, amb els consegüents problemes de conservació de l'entorn.

Aquest estiu passat s'ha realitzat una prova pilot impulsada pel Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, la Diputació de Barcelona i el Consell Comarcal d'Osona, que ha consistit en l'establiment de diverses mesures d'ordenació de l'ús públic: l'establiment d'una normativa específica, d'un sistema de reserva prèvia per les places d'aparcament de l'àrea d'esplai del pantà de Sau, d'una millor senyalització i d'un reforç de la informació amb personal d'informació específic, o la presa de Sau i a l'àrea d'esplai.

Els usuaris han hagut de reservar obligatòriament l'aparcament atès que s'ha establert un nombre màxim de places disponibles, d'acord amb la capacitat d'acollida d'aquest espai. Això permet deduir quants usuaris poden gaudir de l'entorn natural sense tenir un efecte negatiu en el paisatge, la flora i la fauna, i poder gaudir, al mateix temps, d'una experiència positiva de la visita.

La regulació també ha comportat que l'usuari hagués d'abonar una ecotaxa, de 5€ per a cotxes i de 2€

per a les motocicletes. Els diners recaptats dels tiquets es destinaran íntegrament a cobrir el cost del personal d'informació ambiental i dels serveis que s'ofereixen a l'àrea d'esplai del pantà de Sau, a més de fer accions per mantenir i conservar aquest espai natural protegit.

Informació i conscienciació dels visitants

La funció del personal d'informació ambiental es valora en primera instància com a molt positiva. S'han informat més de 13.000 persones, fent conèixer els valors de l'entorn natural, les seves debilitats, les bones pràctiques dels usuaris per millorar i assegurar la seva conservació i gaudir d'una visita de qualitat a l'espai connectant amb l'essència natural del paratge. Això ha permès que l'ambient a l'àrea d'esplai del pantà de Sau hagi estat molt més tranquil i respectuós amb l'entorn respecte estius anteriors. S'ha detectat una disminució del vandalisme (les incidències han disminuït un 70%) i un augment del respecte entre usuaris, assolint una experiència molt més positiva i satisfactòria per part del visitant.

Un projecte de futur

Ara, un cop finalitzada la prova pilot, arriba el moment de fer una avaluació del seu funcionament tot analitzant les dades recollides i els dispositius implantats en la regulació. Aquesta valoració s'està fent amb els diferents agents del territori amb els que s'ha treballat: administracions, equips d'emergència, empreses turístiques que treballen a l'àrea del pantà i residents de Vilanova de Sau, d'altres col·lectius amb els quals s'ha tregut contacte durant la prova pilot o han manifestat alguna incidència o proposta. Aquest debat amb el territori serà la base que haurà de definir la continuïtat d'aquesta regulació en properes temporades.

Article publicat a la revista La Falguera.
Font: La Falguera, Folgueroles.

Foment de l'accessibilitat a l'espai natural

Material accessible

Per tal d'afavorir l'accessibilitat a l'espai natural com a recurs educatiu i de gaudi, s'ha anat proveint del material adaptat següent:

Conte: *La Xara i el Pau i la Fadrineta de Sau*, dins la col·lecció La Xara i el Pau, editat en llenguatge braille (producció a càrrec de la Fundació ONCE).

Fitxes didàctiques: fitxes de fauna que inclouen una tria de diferents animals que es troben a la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Són accessibles als usuaris cecs o amb discapacitat visual, però el seu disseny multisensorial les fa universals. Contenen text explicatiu en braille i macrocaràcters, i imatges en relleu per a l'exploració tàctil. Aquestes fitxes es desen en una maleta on també hi ha uns cubs amb els sons característics de cada animal.

També s'han elaborat deu fitxes de flora corresponents a les espècies més emblemàtiques, que inclouen un dibuix en relleu, un text explicatiu en lletres de gran format sobreimpressionades en braille i l'olor corresponent a cada espècie. La realització va anar a càrrec de Mònica Surís.

Mapes tàctils: mapa esquemàtic de l'espai en relleu i en braille, de mida DIN A3, dut a terme per l'empresa TouchGraphics.

A l'oficina de l'espai natural hi ha un material adaptat que podeu sol·licitar en préstec *in situ* (millor anticipadament) empenant una fitxa.

Handbike: bicicleta apta per a persones amb alguna discapacitat en les extremitats inferiors i que està adaptada per circular per pistes de muntanya sense desnivells importants. L'espai natural en té dues unitats.

Joëlette: la Joëlette és una cadira tot terreny dotada d'una única roda que permet la pràctica del senderisme a qualsevol persona amb discapacitat o amb mobilitat reduïda, fins i tot en casos de gran dependència, sempre amb l'ajuda de dos o més acompanyants experts. L'espai natural encara no disposa de cap unitat.

Terceres rodes: rodes frontals adaptables a cadires de rodes convencionals que adequen la mateixa cadira a un ús per a pista de muntanya que no presenti desnivells importants. Aquestes rodes s'acompanyen de reposapeus, casc i guants. L'espai natural en té una unitat.

Dossier d'itineraris: guia en braille de flora i fauna associada a l'itinerari de Can Mateu. Escola de Natura de Sau. Realitzat per l'empresa ComAcess.

Barres direccionals: milloren el treball de guiatge en l'acompanyament de persones amb deficiència visual. L'espai natural en té una unitat.

Podeu trobar aquests i altres materials i serveis de suport a l'accessibilitat al web [Accessibilitat a la Xarxa de Parcs Naturals](#).

Tercera roda. Font: Arxiu XPN

Barra direccional. Font: Arxiu XPN

Dades web, xarxes socials i aplicacions mòbils de l'espai natural

El portal web de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona ofereix informació de la gestió dels parcs entorn dels eixos de la conservació de la biodiversitat, l'ús públic i l'educació ambiental, i també el foment del desenvolupament econòmic.

Allotja 41 webs i disset seccions web. Dotze dels webs corresponen als parcs de la Xarxa de Parcs Naturals, i els altres 29 webs corresponen a webs de temàtiques transversals específiques de programes culturals, lúdics, d'educació ambiental, de turisme sostenible, de conservació de la biodiversitat, de gestió forestal, de serveis i equipaments, d'itineraris, i d'accessibilitat, entre altres. També inclou webs específics de programes europeus, així com d'informació de les activitats i notícies dels parcs que gestiona la Diputació de Barcelona.

Des del portal web es pot accedir a les xarxes socials pròpies, gestionades o cogestionades: Facebook (quinze pàgines), Twitter (sis comptes), Instagram (deu comptes) i YouTube (dotze canals), així com també als webs de la resta de parcs de Catalunya gestionats per la Generalitat de Catalunya.

Dades d'ús del web, xarxes socials i app del parc (2021)

Web	Pàgines visitades	29.231
Itineraris	Nombre d'itineraris	21
	Visites	2.790
Wikiloc	Nombre d'itineraris	27
	Seguidors	354
	Descàrregues	426
Activitats	Nombre	49
Notícies	Nombre	74
Facebook	Seguidors	2.883
Instagram	Seguidors	1.896
Apps	Usuaris	80.079
	Visualitzacions	322.123

* A partir del 2018, les apps de cada parc han quedat integrades en una única app de tots els parcs, «Parcs Naturals», i no es pot discriminar individualment. Es donen xifres de les dues apps, l'app «Itineraris Parcs» i l'app «Parcs Naturals».

4.4. Activitats de coordinació i governança

4.4.1. Activitats de planificació i participació

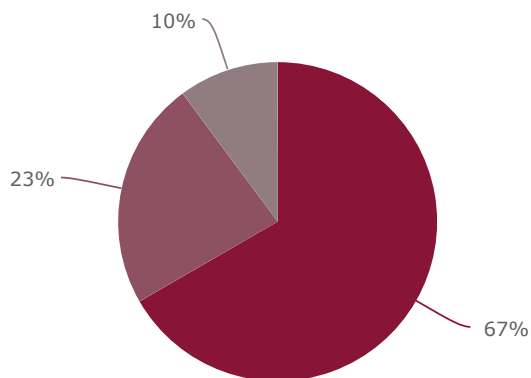
Programació d'objectius i actuacions. Indicadors d'execució

Per tal de poder fer el seguiment i avaluació de l'estat d'execució del programa d'activitats, es disposa del mòdul «SIRGA» de l'aplicació SIGEP, on s'introdueixen els principals objectius i actuacions que es preveu dur a terme durant l'any, a cadascuna de les actuacions se li associa un indicador d'estat d'execució i un responsable del seguiment.

L'estat d'execució d'aquests indicadors es revisa periòdicament durant l'exercici i així es pot disposar d'una diagnosi ràpida de l'avenç en l'assoliment dels objectius proposats.

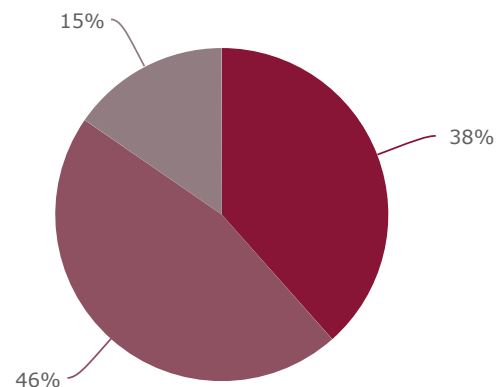
Semestralment es publiquen al web els gràfics de l'estat d'execució del programa de cada parc, desglossats en els quatre subprogrames. Així, en l'any actual, el resultat final va ser el que es pot veure en els gràfics següents:

Conservació del patrimoni natural i cultural (2021)

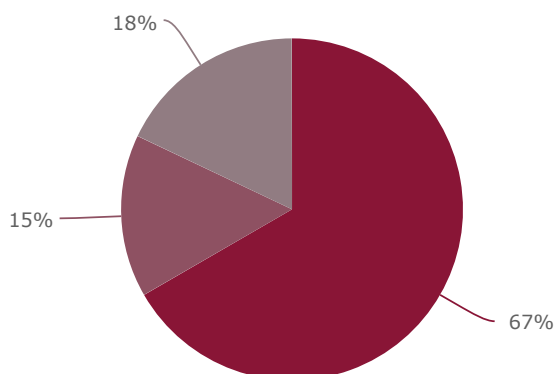
Assolit Parcialment assolit No assolit Descartat

Desenvolupament sostenible i benestar de la població local (2021)

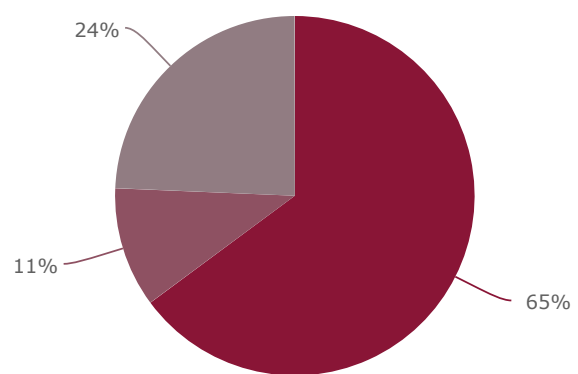
Assolit Parcialment assolit No assolit Descartat

Ús públic i educació ambiental (2021)

Assolit Parcialment assolit No assolit Descartat

Activitats de coordinació i governança (2021)

Assolit Parcialment assolit No assolit Descartat

Reunions de l'Assemblea General del Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona

Durant el 2021 s'han realitzat tres reunions ordinàries:

22 d'abril de 2021, sessió telemàtica (15 assistents)

Ordre del dia

1. Aprovació de l'**acta de la sessió anterior**, si s'escau.
2. Resolucions de gerència i presidència.
3. Ratificació de la Resolució de Presidència relativa a l'increment retributiu al personal Consorci per aplicació de la Llei 11/2020, de 30 de desembre, per la qual s'aproven els pressupostos generals de l'Estat per a l'exercici 2021.
4. Ratificació de la Resolució de Presidència d'acceptació de la proposta de resolució provisional dins del procediment de concessió de subvencions per actuacions de recuperació de riberes en rius i zones humides amb acords de custòdia fluvial al districte de conca fluvial de Catalunya.
5. Adhesió al programa «Parc a taula» a l'espai natural.
6. Adhesió a l'Acord marc de cooperació científica entre el Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona i la Càtedra de l'Aigua, Natura i Benestar, de la Universitat de Girona, la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya i l'Ajuntament de Sant Hilari de Sacalm.
7. Revisió del Pla de Camins de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona 2021-2024.
8. Liquidació pressupost exercici 2020.
9. Aprovació inicial modificació pressupostària 2/2021.
10. Informe de gestió: seguiment i grau d'execució trimestral dels objectius aprovats.
11. Informacions diverses.

21 d'octubre de 2021, sessió telemàtica (12 assistents)

Ordre del dia

1. Aprovació de l'acta de la sessió anterior, si s'escau.
2. Resolucions de gerència i presidència.
3. Elecció president.
4. Aprovació del compte general exercici 2020.
5. Aprovació inicial modificació pressupostària 2/2021.
6. Aprovació inicial pressupost exercici 2022, bases d'execució i plantilla.
7. Aplicació del sistema complementari de millores socials de la Diputació de Barcelona, sistema de premis per anys de servei al personal del Consorci de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona.
8. Informe de gestió: seguiment i grau d'execució trimestral dels objectius aprovats.
9. Proposta de resolució del concurs fotogràfic d'estiu a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona.
10. Informacions diverses.

16 de desembre de 2021, sessió telemàtica (14 assistents)

Ordre del dia

1. Aprovació de l'acta de la sessió anterior, si s'escau.
2. Resolucions de gerència i presidència.
3. Pla d'objectius per a l'exercici 2022.
4. Bases i convocatòria subvencions per al foment de les explotacions forestals i les empreses agrícoles-ramaderes, la millora dels habitatges i la restauració del patrimoni arquitectònic a l'àmbit de l'Espai Guillerries-Savassona, exercici 2022.
5. Informe de gestió i pla d'ús públic.
6. Informacions diverses.
7. Precs i preguntes.

En aquests enllaços trobareu la documentació presentada en les reunions:

- [Informes de gestió.](#)
- [Actes aprovades.](#)

Convenis

Una bona part de la gestió del programa d'actuacions es realitza mitjançant la signatura de convenis de col·laboració amb entitats o amb altres administracions i per a objectius diversos, com podeu veure a la taula següent:

Tipologia	Conveni del Consorci amb...	Objecte del conveni
Convenis per a la gestió de serveis i equipaments d'atenció als visitants		
	Ajuntament de Folgueroles	Foment de l'ús públic i les tasques d'informació de l'Espai Natural de les Guillerries-Savassona
	Ajuntament de Sant Julià de Vilatorrada	Foment de l'ús públic i les tasques d'informació de l'Espai Natural de les Guillerries-Savassona
	Ajuntament de Tavèrnoles	Foment de l'ús públic i les tasques d'informació de l'Espai Natural de les Guillerries-Savassona
	Ajuntament de Vilanova de Sau	Foment de l'ús públic i les tasques d'informació de l'Espai Natural de les Guillerries-Savassona
	Ajuntament de Vilanova de Sau	Cessió d'un edifici municipal per destinar-lo com a seu administrativa del Consorci
	Ajuntament de Sant Sadurní d'Osormort	Gestió de l'espai natural dins d'aquest terme municipal
Convenis per a la prestació de serveis		
	Ajuntament de Vilanova de Sau	Col·laboració per a l'ús compartit de recursos materials
	Ajuntament de Vilanova de Sau	Prestació del servei de neteja de l'edifici de la seu del Consorci i de l'equipament dels Vernets de Ca la Marta
	Ajuntament de Vilanova de Sau	Cessió d'ús de part del bé de domini públic «Vernets de Ca la Marta» per destinar-lo a àrea d'autocaravanes
	Patronat Casa Museu Verdaguier de Folgueroles	Divulgació dels valors culturals de l'Espai Natural de les Guillerries-Savassona
	Consell Comarcal d'Osona	Manteniment de les rutes del centre BTT Vall de Sau Collsacabra que transcorren per l'espai natural
	Associació Catalana de Cases de Colònies de la Fundació Catalana de l'Esplai	Realització d'activitats d'educació ambiental i ús social en l'àmbit de l'espai protegit

Tipologia	Conveni del Consorci amb...	Objecte del conveni
Altres convenis		
	ADF Vilanova de Sau	Prevenició d'incendis en l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona
	Societats de Caçadors de Folgueroles, Sant Julià de Vilatorrada, Tavèrnoles i Vilanova de Sau	Col·laboració general
	Sr. Joan Garolera de Prades, representant de la Societat Turó de Grenys, SA	Col·laboració pel manteniment del camí de Bancells
	Sr. Josep Vergés Viñeta	Col·laboració pel manteniment del camí de l'Arumí
	Sr. Enric Portell Goetz, representant de la finca Castell de Savassona	Desenvolupament del Pla Director per a la revalorització i gestió del patrimoni cultural, històric i arqueològic de Savassona, dins l'àmbit de l'espai natural i al municipi de Tavèrnoles
	Sr. Xavier Portell Soldevila	Desenvolupament del pla d'actuacions per a l'ordenació de l'ús públic i la conservació de l'espai de Sant Feliu de Savassona, dins l'àmbit de l'espai natural i al municipi de Tavèrnoles
	Diputació de Barcelona	Funcions d'assistència en la gestió econòmica local (ASGEL)
	Càtedra de l'Aigua, Natura i Benestar de la Universitat de Girona, Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya i l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm	Cooperació científica

Relacions externes

Al llarg de l'any s'ha dut a terme tot un seguit d'activitats que han comportat contactes amb altres administracions i institucions vinculades a l'espai natural:

- Celebració de reunions amb els representants municipals per a la definició del programa anual d'activitats, així com per fer un seguiment del seu desenvolupament
- Realització de reunions tècniques amb el cos d'agents rurals i representants comarcals del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural (Osona) per coordinar actuacions
- Realització de reunions tècniques amb l'Agència Catalana de l'Aigua per coordinar actuacions
- Participació a l'Assemblea anual de la Càtedra de l'Aigua
- Manteniment de contactes diversos amb cossos i forces de seguretat: Mossos d'Esquadra i Guàrdia Civil
- Activitats de col·laboració i coordinació amb l'Oficina Tècnica de Prevenció Municipal d'Incendis Forestals i Desenvolupament Agrari de la Diputació de Barcelona
- Realització de reunions de coordinació de prevenció d'incendis amb bombers i associacions de defensa forestal

Coordinació general

Algunes de les activitats principals incloses en aquest apartat han estat les següents:

- Celebració de reunions setmanals internes de guardes i personal de manteniment
- Participació en les reunions informatives de l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals
- Participació en les reunions informatives de la Comissió de Conservació
- Participació en les reunions informatives de la Comissió d'Ús Públic i Educació Ambiental
- Participació en les reunions informatives de la Comissió de tècnics i tècniques de territori
- Realització periòdica de reunions de coordinació amb el personal de l'espai natural
- Realització de reunions de coordinació i seguiment amb els responsables dels equipaments gestionats en règim de concessió administrativa o conveni
- Seguiment de l'execució del programa d'activitats i del pressupost

- Elaboració de la memòria de l'espai natural corresponent a l'exercici anterior
- Preparació del programa d'activitats per a l'exercici següent
- Garantia de la dotació, per al personal del parc, de tot l'equipament de protecció individual, per tal de donar compliment al que estableix la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, i al Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el reglament dels serveis de prevenció
- Garantia de l'adopció de mesures de seguretat sanitària i la dotació dels equips de protecció específics necessaris per fer front a la situació generada per la COVID-19, d'acord amb les instruccions proposades per les autoritats competents

4.4.2. Activitats generals i de suport

Projecte SIGEP

L'aleshores Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona va engegar l'any 1997 el projecte **SIGEP** (sistema d'informació geogràfica de gestió de la Xarxa de Parcs Naturals), un sistema d'informació geogràfica de georeferenciació i suport de les activitats de gestió, planificació i conservació dels espais protegits que inclou.

Concebut inicialment com un conjunt reduït d'aplicacions de SIG locals de suport a la gestió del sistema de qualitat dels parcs, el projecte ha anat evolucionant vers un sistema corporatiu en xarxa que té per finalitat enregistrar, processar i efectuar el seguiment d'una bona part de les tasques de gestió i de coneixement de l'estat dels parcs, segons el «Pla Estratègic del Projecte SIGEP» elaborat l'any 2007, prenent com a base un conveni de col·laboració amb el Laboratori d'Informació Geogràfica i Teledetecció (LIGIT) de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Any rere any es va incrementant el volum d'informació alfanumèrica de què es disposa en la base de dades central del sistema, juntament amb les capes d'informació cartogràfica específiques de la gestió dels parcs i generals de referència. També es van dissenyant aplicacions de SIG en entorn web que implementen algunes de les tasques més destacades de gestió dels parcs i que ajuden a garantir la millora continuada de la qualitat de la gestió i fer-ne un monitoratge constant.

L'any 2021 s'ha dut a terme una nova licitació del contracte pel servei de manteniment del SIGEP per dos anys, prorrogable dos anys més, i n'ha sortit adjudicatària la Universitat Autònoma de Barcelona. Per causa de la dilació en el procés de contractació, el servei no es va poder començar a prestar fins al mes **d'abril**, per aquest motiu no hi ha dades del primer trimestre del 2021.

Funcionalitats i aplicacions consolidades

Aplicació	Finalitat
Visualitzador SIGEP	Desplaçar-se per les aplicacions i per la base cartogràfica per geolocalitzar registres de totes les aplicacions i facilitar una primera producció cartogràfica simple.
Contactes i mailings	Gestionar les dades de les persones, entitats i empreses que s'enregistren a partir de les aplicacions específiques locals del SIGEP.
Gestió d'informes i expedients	Gestionar tots els processos per a l'elaboració d'informes preceptius o d'altres formes de resolució (denúncies, escrits, informes...), iniciats a instància de tercers, per iniciativa pròpia o arran de la detecció d'una incidència.
Seguiment i avaluació de la gestió (SIRGA)	Determinar el grau d'assoliment de cada un dels objectius genèrics previstos en l'inici de l'any, a partir de totes les actuacions que s'han de realitzar en cadascun dels parcs durant l'annualitat corresponent i basant-se en l'avaluació continuada d'una sèrie d'indicadors específics.
Mòdul de projectes	Gestionar els processos de tramitació dels projectes d'obres i serveis i de l'expedient administratiu de contractació.
Documents i baixades	Gestionar les baixades i documents per accedir a documentació de l'organització o per treball en la gestió dels usuaris: manuals, plans d'itineraris, plans d'ús públic, models (de contractes, concessions, etc.), enllaços d'interès, baixada de cartografia, eines GIS, etc.
Registre general d'incidències	Unificar l'entrada i registre de tots els tipus d'incidències per tal de dotar la gestió dels parcs de més rapidesa i eficiència, evitant demores i confusions sobre el tractament i l'eina que s'ha d'emprar per a cada tipus particular d'incidència si s'hagués de fer servir una aplicació diferent per enregistrar cada tipus d'incidència.
Incidències del Sistema de Qualitat	Gestionar les incidències que són objecte de sistemes de control de la qualitat de la gestió. També, per extensió, s'utilitza provisionalment per tractar els informes de guarderia relatius a termes que no tenen relació estricta amb la Norma Q de qualitat mentre no hi hagi instal·lada una aplicació de gestió d'informes.
Suggestiments	Gestionar els suggeriments que fan els usuaris en els parcs. Permet fer-ne el seguiment, gestió i resolució, i avaluar el grau de compliment de la resposta.
Inventari d'equipaments	Crear l'inventari d'equipaments de la Xarxa de Parcs Naturals pel que fa a la descripció i documentació dels serveis que ofereix cadascun dels diferents equipaments.
Incidències d'incendis	Enregistrar i gestionar les incidències que es produeixen en matèria d'incendis forestals, especialment a partir de les dades que recullen els operadors radiotelefònics durant el període de desplegament del Dispositiu de Vigilància d'Incendis d'estiu.

Aplicació	Finalitat
Infraestructures de Prevenció d'Incendis Forestals	Gestionar l'inventari d'elements del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals, com punts d'aigua i punts de guaita.
Inventari de mobiliari exterior	Gestionar els inventaris dels elements de mobiliari exterior situats als parcs, vies de comunicació o equipaments (baranes, fonts, cadenes...).
Inventari de senyalització	Gestionar els inventaris dels elements de senyalització exterior direccional i informativa situats als parcs i produir fitxes per a la generació de comandes.

Servei de manteniment integral del SIGEP

Per tal de garantir el funcionament i la millora del SIGEP, es disposa d'un contracte de servei de manteniment integral del sistema d'informació geogràfica de gestió de la Xarxa d'Espais Protegits (SIGEP) de la Diputació de Barcelona.

El desembre del 2020 va finalitzar el contracte vigent, que tenia una durada de quatre anys. Al llarg de l'any es va anar preparant la documentació per a un nou concurs, que es va celebrar durant el mes de novembre, just abans que finalitzés el contracte vigent. El concurs va ser adjudicat a la Universitat Autònoma de Barcelona, per a un període de quatre anys.

Els objectius principals són la prestació del servei de manteniment del sistema (correctiu, preventiu i perfectiu i evolutiu), la prestació de suport de segon nivell i la formació als usuaris, i es descriuen a continuació:

Manteniment del funcionament del sistema

- Manteniment correctiu: aplicació de correccions de totes les incidències tècniques i funcionals que provoquen un comportament inadequat del sistema o un mal funcionament.
- Correcció de dades: modificació sobre el conjunt d'informació del sistema.
- Manteniment perfectiu i preventiu: desenvolupament de solucions tècniques adreçades a les millores del sistema i a la reducció de les accions del manteniment correctiu i la correcció de dades.
- Gestió de canvis i pas a producció: implantació inicial en entorn de desenvolupament i integració a l'entorn de producció de modificacions i millores sobre les aplicacions del sistema.
- Administració del servei: accions orientades a garantir el bon funcionament i l'administració de l'entorn web del sistema SIGEP.

Formació i suport

- Suport continuat als usuaris amb atenció permanent de consultes (per correu electrònic, telèfon i *in situ*) i formació en relació amb el conjunt d'aplicacions del SIGEP i/o aplicacions de sistemes d'informació geogràfica.
- Altres formacions derivades de la gestió, el manteniment i la resolució d'incidències quan ha calgut formació a grans grups d'usuaris, quan s'han necessitat millores substancials en els processos de gestió de les diferents aplicacions o quan hi ha hagut versions o aplicacions noves.

Manteniment evolutiu

Simultàniament a les tasques de caràcter correctiu i de formació, també es duen a terme accions de manteniment evolutiu que requereixen una planificació més acurada. El conjunt d'accions de caire evolutiu es fa de manera prioritària al llarg del període de servei de manteniment i té com a objectiu avançar en la millora, optimització i extensió del SIGEP.

Cadascuna de les accions evolutives requereix la realització d'un cas de treball complet, que agrupa les tasques següents:

- Anàlisi de requeriments d'usuari i requeriments funcionals de les adaptacions o millores
- Especificació detallada de la funcionalitat de les adaptacions o millores
- Disseny funcional i operatiu de les adaptacions o millores

- Programació de les adaptacions o millores
- Redacció de la documentació tècnica d'implementació de les aplicacions millorades
- Redacció o actualització del manual d'usuari de les aplicacions millorades
- Instal·lació i pas a entorn de producció de les aplicacions millorades

Mensualment s'elabora un informe que recull les tasques realitzades de prestació del servei de **manteniment del sistema**, la prestació de **suport** i la **formació** als usuaris, així com la prestació de **manteniment evolutiu**.

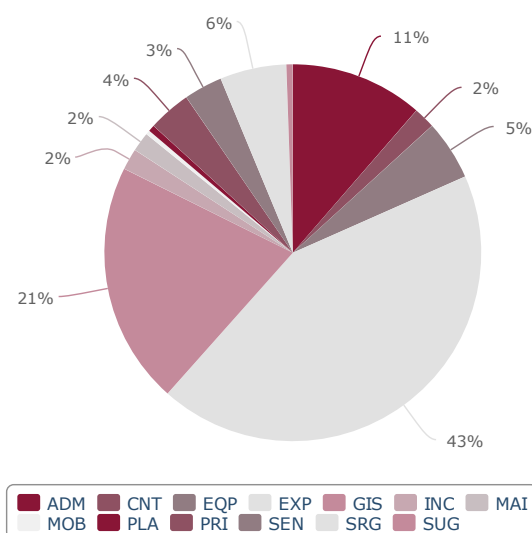
Les atencions prestades per al manteniment del sistema i la resolució d'incidències s'enregistren en l'aplicació de la Relació d'Incidències Correctives (RIC). En cada informe mensual es presenta un resum de les tasques de manteniment realitzades; en els apartats d'evolució del servei es mostren les dades de les incidències produïdes i ateses, el manteniment evolutiu, els gràfics i els indicadors segons els acords de nivell de servei estipulats en el contracte.

La disponibilitat del RIC i l'explotació de les seves dades enregistrades nodreixen el **registre i seguiment de tasques centralitzat** (RSTC), que comptabilitza la distribució del temps a cadascuna de les tasques portades a terme (correctius, preventius i perfectius, evolutius i suport), analitzat en la prestació del servei de manteniment, formació i suport als usuaris, i la **base de dades de coneixement** (BDC), que descriu la metodologia emprada per resoldre cadascuna de les atencions i incidències.

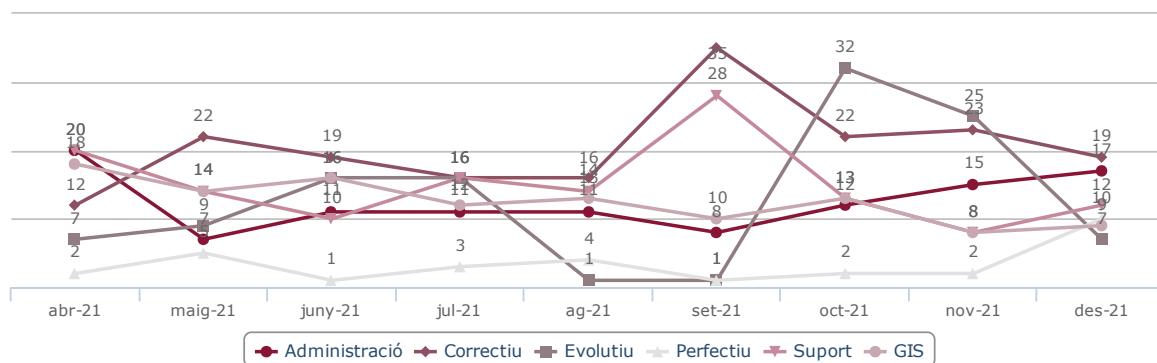
En la taula següent es recullen les **atencions prestades durant tot l'any** en concepte de manteniment, agrupades per tipologies (les dades es refereixen al conjunt de parcs de la XPN):

Abreviatura	Concepte	Atencions
ADM	Administració	62
CNT	Contractes d'obres i projectes	10
EQP	Equipaments	28
EXP	Expedients	235
GIS	GIS	113
INC	Incidències de Qualitat	10
MAI	Contactes i mailings	9
MOB	Mobiliari	2
PLA	Infraestructuras prevenció incendis	3
PRI	Procediments informatius	20
SEN	Senyalització	18
SRG	SIRGA	31
SUG	Suggeriments	3
Total general		544

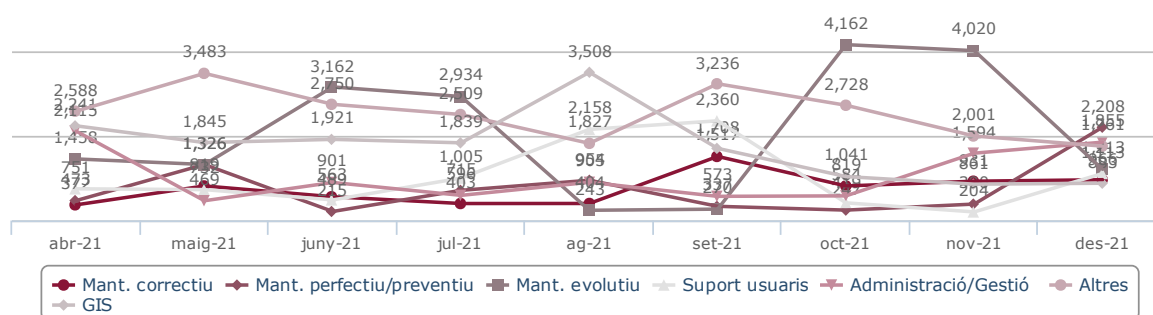
Distribució percentual de les atencions prestades per tipologia (2021)

Pel que fa al **nombre d'atencions**, l'evolució mensual al llarg de l'any és la mostrada en el gràfic següent:

Pel que fa a la **distribució del temps dels diferents manteniments**, l'evolució mensual al llarg de l'any és la mostrada en el gràfic següent:

Quant al **manteniment evolutiu**, fins al moment s'han elaborat els mòduls següents:

Codi	Títol	Descripció
EVO.1	Informes d'activitats (ús públic)	Incorporació de la gestió de dades de les activitats d'ús públic (dates, participants...) i creació d'explotacions
EVO.2	Activitats generals / Agenda	Automatització del calendari de les activitats als parcs
EVO.3	Incidències d'informes de guarderia	Generació i tramitació dels informes de guarderia
EVO.4	Circuit SSG	Creació del circuit dels informes de la Secció de Suport a la Gestió
EVO.5	Mòdul de projectes (SSG)	Aplicació per a la gestió dels projectes d'obres i serveis i de l'expedient administratiu de contractació
EVO.6	Equipaments (ús públic)	Connexió de l'aplicació del SIGEP amb el portal de dades obertes del web de la XPN
EVO.7	Aplicació d'inventari	Aplicació per a la gestió genèrica d'inventaris
EVO.8	Finques	Creació de la capa de finques i integració en el visualitzador de cartografia
EVO.9	Integració d'expedients a la seu electrònica	Integració del SIGEP amb la seu electrònica de la Diputació de Barcelona i formularis de la Xarxa de Parcs Naturals
EVO.10	Gestor de baixades i documents	Gestió d'un repositori de recursos (eines cartogràfiques, enllaços web, etc.) i models (models de documents per redactar informes, plantilles per elaborar mapes, etc.)
EVO.11	Tramitació dels suggeriments a expedients	Generació del circuit de tramitació de resposta als suggeriments
EVO.12	Conformitat d'expedients (OASJ)	Millores del circuit de tasques del personal de l'OASJ

Codi	Títol	Descripció
EVO.13	Personal vacant sense perdre històrics	Baixes i jubilacions (directors, tècnics, guardes): INCQ, SIRGA i EXP
EVO.14	Millores de les aplicacions d'incidències	Fitxa i procediments
EVO.15	Documents	Modificació en la gestió i emmagatzematge dels documents de les aplicacions del SIGEP
EVO.16	Gestió de dades de finques	Ampliació de les explotacions sobre les dades de finques

Seguiment i control de la normativa

La gestió del pla especial implica el control del compliment de les disposicions del text normatiu i de les diverses normes legislatives vigents relatives als àmbits jurídics relacionats amb l'espai protegit.

Això comporta les activitats de caire jurídicoadministratiu següents:

- **Informes** preceptius dels projectes i les activitats que es pretenen desenvolupar en l'àmbit del pla especial.
- Actuacions contra les infraccions comeses, que s'instrumenten bàsicament en la presentació de **denúncies** davant els organismes competents.

A banda d'aquestes qüestions, també hi ha un volum important d'expedients relacionats amb la gestió del pla especial que, sense tenir el caràcter normatiu d'informe o denúncia, impliquen una comunicació formal entre l'espai protegit i la societat. Són tots els **escrits** que es generen arran de consultes, de sol·licituds de subvenció, o com a resultat de l'acció dels guardes del parc i que comporten un procés de relació amb tercers.

Els expedients tramitats al llarg de l'exercici, agrupats temàticament, són els següents:

Expedients gestionats (2021)

Tipologia	Inf.	Den.	Esc.	Total	%
Abocaments / Vehicles abandonats				0	0,0
Accidents / Rescats / Recerca de persones				0	0,0
Activitats científiques, culturals i educatives	4			4	3,4
Activitats esportives, turístiques i de lleure	66			66	56,4
Actuacions urbanístiques	22			22	18,8
Altres escrits relacionats amb subvencions				0	0,0
Aplecs, trobades, festes i fires				0	0,0
Aprofitaments de recursos naturals (agrícoles, ramaders o miners)				0	0,0
Caça: aprofitaments i plans tècnics de gestió cinegètica (PTGC)				0	0,0
Circulació motoritzada				0	0,0
Filmacions i reportatges fotogràfics	10			10	8,5
Incendis	1			1	0,9
Informació general				0	0,0
Informes interns de subvencions a ajuntaments				0	0,0
Informes interns de subvencions a particulars				0	0,0
Instal·lacions tècniques	1			1	0,9
Pla de conservació, seguiment i recerca (animals morts o abandonats)				0	0,0
Pla de conservació, seguiment i recerca (fauna/flora)				0	0,0
Pla de conservació, seguiment i recerca (paisatge)				0	0,0

Tipologia	Inf.	Den.	Esc.	Total	%
Suggeriments Q				0	0,0
Treballs forestals: aprofitaments i plans tècnics de gestió i millora forestal (PTGMF)	10			10	8,5
Xarxa viària				0	0,0
Altres	3			3	2,6
Total	117	0	0	117	100,0

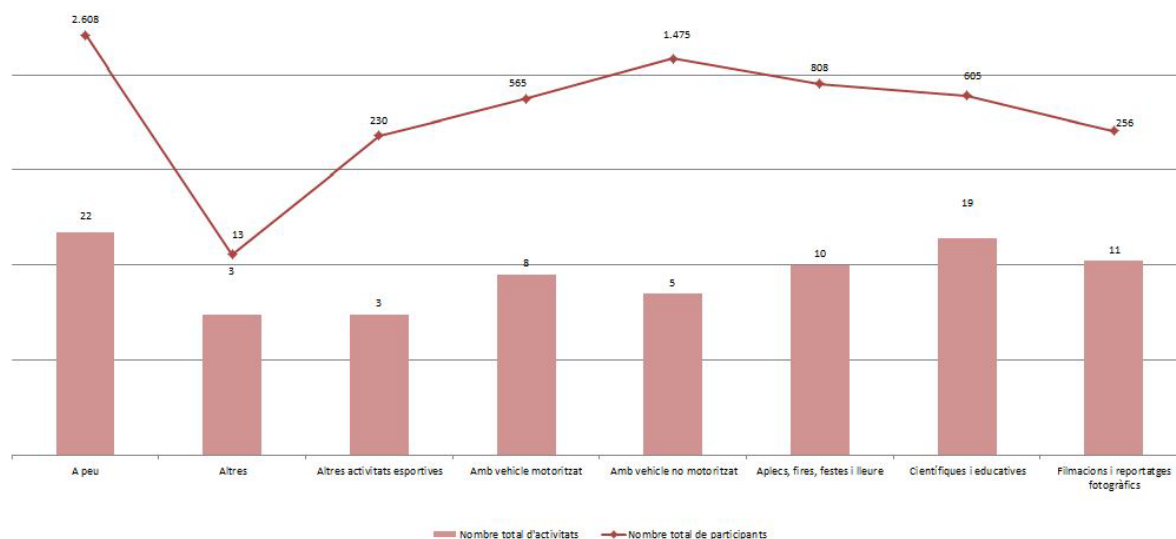
Abreviatures: **Inf**ormes / **Den**úncies / **Esc**rits

Activitats d'ús públic informades

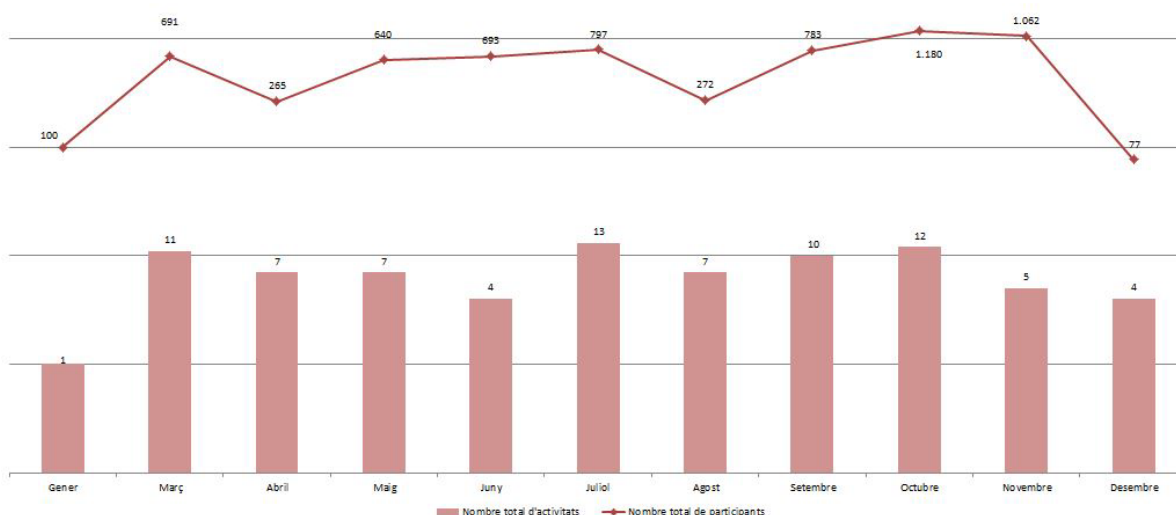
L'any 2021 s'han informat un total de **81 activitats d'ús públic**, amb un total de **6.560 participants**.

Els totals d'activitats i participants, agrupats per tipologia d'activitat i per mesos, així com l'evolució interanual (*) els podeu visualitzar en els gràfics següents:

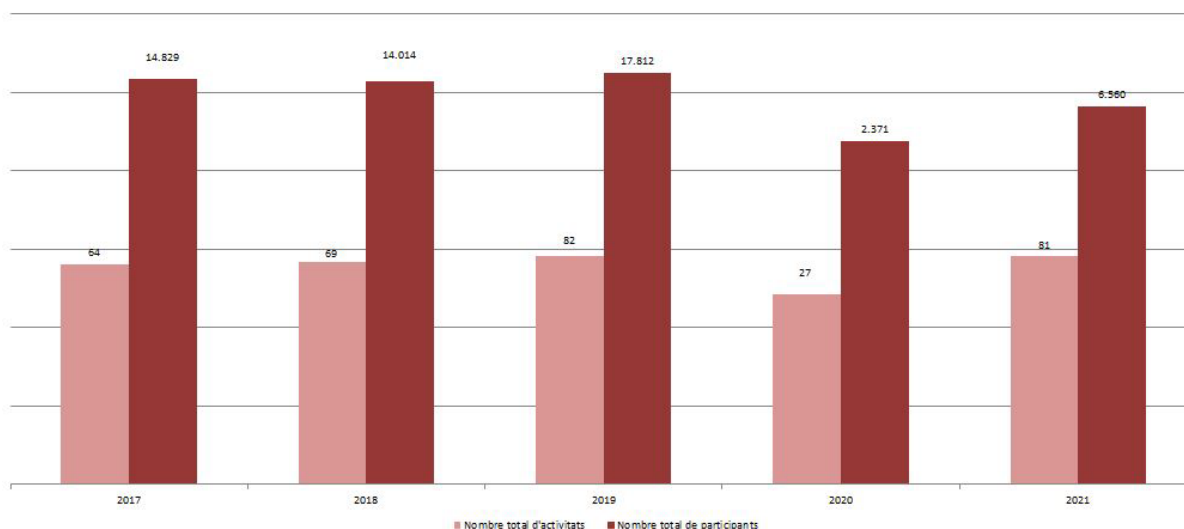
Distribució per tipologies del nombre d'activitats d'ús públic informades i de participants 2021

Distribució mensual del nombre d'activitats d'ús públic informades i de participants 2021

Evolució interanual del nombre d'activitats d'ús públic informades i de participants 2021

(*) Atès que la metodologia actual per al càlcul es va implementar a partir de mitjan 2017, és possible que les dades corresponents al 2017 reflecteixin un nombre d'activitats i participants lleugerament diferent del real.

Accions formatives, jornades, seminaris i actes organitzats

El personal de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona ha participat en els cursos següents:

Acció formativa	Data	Durada
Gestió de reputació online en temps de covid	09/03/2021	3 hores
Introducció a la capacitat intel·lectual	16/04/2021	2,5 hores
Presentació de seguiment d'amfibis	22/04/2021	5 hores
1.000 punts d'aigua	05/05/2021	2 hores
Geologia a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona	07/05/2021	2 hores
Control de flora exòtica invasora	16/06/2021	6 hores
Design Thinking per a la creació de producte de turisme sostenible	30/06/2021	3,5 hores
Ciberseguretat bàsica per a l'ús de la tecnologia per a DIBA	12/07/2021	2 hores
Habilitats comunicatives	23/07/2021	4 hores
Formació pràctica en tècniques i extinció de primers auxilis	19/10/2021	5 hores
Seguiment del liró (<i>glis glis</i>)	25/10/2021	5 hores
Taller de destinació	27/10/2021	5,5 hores
Ús de les xarxes socials en clau de divulgació i conservació de la XPN	09/11/2021	8 hores

Certificació de compromís amb la sostenibilitat (Biosphere)

El programa de certificació Biosphere és un programa de turisme sostenible, voluntari i independent, adreçat a empreses i administracions. El programa té el reconeixement i presència internacional i neix amb el suport de l'ONU i l'Organització Mundial del Turisme (OMT). A més està alineat amb les estratègies de turisme sostenible de Catalunya i Barcelona, que adapta el turisme als 17 objectius de desenvolupament sostenible de la ONU.

Els seus objectius principals són:

1. Incorporar el teixit empresarial sota la protecció de la destinació de les tres marques de la província certificades amb Biosphere
2. Incorporar nous criteris propis per a la sostenibilitat, mantenint aspectes de qualitat turística. Donar una garantia pels turistes en matèria de gestió sostenible, conservació mediambiental, protecció cultural, desenvolupament socioeconòmic i satisfacció del client.
3. Tenir una metodologia pròpia: formació, tallers de destinació, assessorament personalitzat, verificació de compliment, sobretot, el pla de millora.
4. Donar cobertura a totes les empreses/serveis distingits amb el certificat de Qualitat Turística en Destins (SICTED), així com a altres certificacions de qualitat.
5. Alinear-se amb les estratègies de turisme sostenible de Catalunya i de l'Ajuntament de Barcelona. 2017 com a any clau. Projectió i promoció. Treball liderat conjuntament amb la Cambra de Comerç de Barcelona. Manteniment de preus per a l'adhesió i contractació d'experts assessors per a la implantació.
6. Promoure's i projectar-se en l'àmbit internacional a través de les tres marques de la província certificades amb Biosphere.
7. Implantar a través dels ens gestors comarcals.

L'espai natural ha rebut el distintiu al compromís de sostenibilitat Biosphere 2021. L'acte de lliurament es va fer el 2 de desembre al Teatre Municipal de Manlleu, en el marc de la IX Nit del Turisme d'Osona. Dins l'espai natural també han rebut el distintiu els centres d'informació de Folgueroles, de Sant Julià de Vilatorrada i de Tavèrnoles.

L'espai natural va obtenir el distintiu per primera vegada l'any 2017.

Per a l'any 2021 es van executar les actuacions de millora que es recullen a la taula següent:

Acció	Prioritat	Durada	Responsable	Estat	Cost	Executat
L'equip de l'espai natural està treballant amb Bombers de la Generalitat de Catalunya en una cartografia operativa d'emergències (FOER)	Baixa	Permanent	Jordi Riera i Martí Comellas	Permanent	-	
Els informadors del parc explicaran als visitants les normes de conducta i seguretat	Alta	Permanent	Alba Ludevid	En procés	-	31/12/2021
Durant l'any 2022 es continuarà amb la regulació d'accessos a la vall de Sau per garantir la seguretat i la visita satisfactòria dels visitants i la conservació del patrimoni natural i cultural de la zona	Alta	Permanent	Jordi Riera i Alba Ludevid	En procés	28.373,09 €	
Millores a l'itinerari adaptat de Can Mateu i valoració de les propostes de millora	Mitjana	8 mesos	Alba Ludevid	En procés	-	
Treball amb natura local per a una proposta d'activitat en un itinerari proper a Tavèrnoles des del centre d'informació	Mitjana	1 any	Alba Ludevid	En procés	-	

Acte de lliurament de distintius Biosphere 2021.
Font: Arxiu XPN